

FINNMARK FYLKESKOMMUNE
FINNMÁRKKU FYLKKAGIELDA

2010 Jahkediedđáhus

Sisdoallu

FAKTA FINNMÁRKKU JA FYLKKAGIELDDA BIRRA	2
FYLKKARÁÐÐEOLBMÁ OVDASÁTNI	3
HÁLDDAŠANOÐASTUS	4
MÁNGGAKULTUVRRALAŠ FINNMÁRKU	5
POLITIHKA FINNMÁRKKUS JA FINNMÁRKKU OVDDAS	6
EALÁHUSAT	8
JOHTALUS	9
OAHPAHUS	10
KULTUVRA	12
BÁTNEDEARVAŠVUOHTA	13
AREÁLA JA KULTURGÁHTTEN	14
REGIONÁLA PLÁNEN JA DUTKAN FINNMÁRKKUS	15
BARGOADDIPOLITIHKA JA OKTASAŠ BÁLVALUSAT	16
EKONOMALAŠ VÁLDOLOGUT	17

Fakta Finnmárkku ja fylkkagieldda birra

Jagi 2010 lassánii olmmošlohku Finnmárkkus 561 olbmuin. Dát lea stuorámuš lassáneapmi jagi 1992 rájes. Dát mearkaša ahte mii leat 73 417 finnmárcolačča. Stuorámuš lohku jagi 2003 rájes. Finnmárkkus lei olmmošlohku hui vuollin jagi 2007 ja dalle lei ássiid lohku 72 362, muhto dan rájes lea lohku lassánan. Leat suohkanat Áltá, Hámmarfeasta, Mátta-Várjjat, Ákŋoluokta, Davvenjára ja Unjárga mat leat vásihan stuorámuš lassáneami. Áltá suohkanis lea olmmošlohku lassánan eanemus, 391 ássiin. Áltá suohkanis lea dalle badjel 19 000 ássi. Hámmarfeasta lea Finnmárkku nubbin stuorámuš suohkan maŋŋil go lea meattildan Mátta-Várjjat olmmošlogu. Dat lea sihke dan geažil go lea alla riegdáhttinbadjebáza ja stuora sisafarren. Unjárggas, Davvenjárggas, Mátta-Várjjagis ja Ákŋoluovttas lea olmmošlohku lassánan dan geažil go leat eambo sisafárreaddjit go eretfárreaddjit. Suohkanat gos olmmošlohku lea njiedjan eanemusat maŋemuš jagis lea Muosát, Fálesnuorri, Gáŋgaviika ja Bearalváhki. Olmmošlohku lea njiedjan dan geažil go lea ollu eretfárren ja unnán mánát riegdán go buohtastahtá dainna man gallis leat jápmán. Dát mearkaša ahte Fálesnuoris ja Gáŋgaviikkas ledje jagi 2010 vuollel 1 000 ássi.

Jagi 2010 loaipas lei bargguhisvuohhta 2,9% fylkkas. Dát dahká 1114 olbmo ja lea njiedjan 100 olbmuin jagi 2009 seammá áigodaga ektui. Dát čájeha ahte fylkkas bargoeallin ja ealáhusat ovdánit ja sturrot. Ásahuvvojit eambo bargosajit earenoamážit guolástussuorggis. Barggolašvuohhta maidái lassána báktedoaimaindustriijas, huksen ja rusttedoaimmas ja almmolaš bálvalusdoaimmain. Ollu jagiid lea leamašan optimisma oljju ja gássa oktavuodas, ja dál addet ođđa el-fápmolinjja plánat Báhcavuonas Várjjatvunnii ođđa vejolašvuodaid dasa ahte Finnmárku oktii boahhteáiggis galgá šaddat dehálaš ođastahtti energiija lágideaddjin.

Ollu Finnmárkku suohkanat leat badjin Norgga dásseárvoanaliissain. Čáhcesuolo ovdanboahhtá dakkár suohkanin gos lea buot eanemus dásseárvu olles Norggas. Finnmárku oažžu buriid bohtosiid earenoamážit nissonolbmuid bálkæavttuid ja nissonjodiheddjiid ektui. Almmolaš bargosajit fylkkas earenoamážit váikkuhit dasa. Finnmárkku fylkkagielddas leat 63% jodiheddjiin nissonolbmot. Oktii buot barget mis 1066 olbmo. Fylkkagieldda lea hálddašanođastusa oktavuodas ožžon ovddasvástádusa ođđa bargguide 2010 rájes, ja lea virgádan logi ođđa ráđdeaddi Guovddášhálldahussii.

VÁLDOLOGUT

Mill. kr	2010
Friiddja sisaboahut	1 151,8
Brutto doaibmasisaboahut	1 680,2
Brutto doaibmaolggosgolut	1 543,5
Loatnavealgi	1 054,0
Reantoolggosgolut	35,9
Loatnamáksámušat	30,0
Netto loatnavealgi juohke ássii nammii kr	14 432
Bissovaš hálldoomiid ja reaidduid oassi mat leat ruhtaduvvon loanaiguin	78,1 %
Rusttetruidaid iežaskapitala oassi	15,4 %

1. TABELLA: ÁLBMOT JUOHKÁSAN REGIOVNNAIDE

	2000	2009	2010	2011	Proseanta erohus 2000–2011
Regionálalaš guovddážit ¹	41 712	43 680	44 243	44 904	7,7 %
Riddu-oarji ²	8 726	7 590	7 499	7 500	-14,0 %
Riddu-nuorta ³	9 162	7 636	7 589	7 540	-17,7 %
Siseanan ⁴	14 459	13 586	13 525	13 473	-6,8 %
Finnmárkkus	74 059	72 492	72 856	73 417	-0,9 %

2. TABELLA : GALLE BARGI FINNMÁRKKU FYLKKAGIELDDAS

	Galle bargi	Nisson-olbmot	Dievddut	Galle njunuš-jodiheddji ⁵	Nisson-olbmot	Dievddut
Guovddášhálldahus	136	56 %	44 %	20	65 %	35 %
Joatkkaskuvla/ Álbmotallaskuvla	761	53 %	47 %	27	63 %	37 %
BátneDearvašvuodabálvalus	137	84 %	16 %	3	33 %	67 %
Kulturoaibma	32	57 %	43 %	4	75 %	25 %
Finnmárkkus fylkkagielddas	1 066	57 %	43 %	54	63 %	37 %

Finnmark fylkeskommune / Finnmárkku fylkkagieldda
Doaimmahuslávdegoddi: Charles Petterson, Johnny-Leo Jernsletten,
Trond Magne Henriksen, Karoline Andreassen,
Ole-Håkon Haraldstad, Ann Kristin Johnsen,
Elen Ragnhild Sara, Lill Åse Johansen.
Ovdasiiddu govva: Girkonjára joatkkaskuvla hábmen ja
giehtaduodje oahppit
Deaddilanlohku: 1.700.

Gráfalaš buvttadeapmi: Fagtrykk Idé Alta.

- 1 Áltá, Hámmarfeasta, Mátta-Várjjat ja Čáhcesuolo
- 2 Láhpi, Ákŋoluokta, Fálesnuorri, Muosát ja Davvenjára
- 3 Várggát, Davvesida, Gáŋgaviika, Bearalváhki ja Báhcavuotna
- 4 Guovdageaidnu, Porsáŋgu, Kárásjohka, Deatnu ja Unjárga
- 5 Ossodatjodiheddjit, doaimmahushaavddat, rektorat ja fylkkaráđdeolmmái

Fylkkaráddeolbmá ovdasátni

Dát jahki álggii dainna ahte Finnmárkku fylkkagielda oaččui eanet bargguid. Hálddašanođastus bođii fápmui ja dat lea addán midjiide eanet vejolašvuodaid ja stuorat hástalusaid. Dát guoská earenoamážit johtalussii, muhto maiddái ođđa surggiide nugo birrasii, eanandollui, álbmotdearvašvuhtii, kultuvrii, dutkamii, ealáhusaide ja oahpahussii. Dáid ođđa bargguide dárbbasit mii gelbbolašvuoda. Rekrutterenproseassa manai bures ja lei illudahtti oaidnit ahte min organisašuvdnii bohte nu ollu nuorat alla gelbbolašvuodain. Ollu finnmárukulaččat geat leat oahpu váldán ja orrun eará báikkiin fas háliidedje ruovttoluotta iežaset ruovttufylkii – nu ii leat álohii leamašan. Mun vásihan dán nu ahte Finnmárku eambo ja eambo vásihuvvo leat bivnuhis guovlun, ja min atnet leat bivnuhis bargoaddin mas leat geldolaš barggut.

Alla doaibma

2010 rehketoalu boadus čájeha 6 miljovna ruvno badjelbáhcaga. Dasa lassin lea vel 12,4 miljovna ruvno liigodeamit. Bohtosa gal atnit leat buorren dakkár jagis go lea leamašan alla doaibmadássi gáržžiduvvon rámmaid siskkobealde. Sivvan buori bohtosii lea vuosttažettiin dat ahte lea bohtán sisa eambo vearru, muhto maiddái dat go lea buorre bušeahhtadisipliidna.

Hálddašanođastusa mielde čuovui 878 km geaidnu iešguhtetge kvalitehtas. Ođđa geainnuid mielde čuvvo maiddái stuora investendárbbut. Geassemánus dohkkehuvvui ahte geaidnu Idjavuonduoddara badjel galgá albmaládjje buoriduvvot, ja 2015 rádjái galgá investerejuvvo 415 miljovna ruvno. Maiddái eará gáibiduvvon investeremat, nugo divodit Báhcaveaji álbmotallaskuvlla láigolanjaid, ja vistehivvodagas dahkat áibbas dárbbaslaš investeremiid, mielddisbuktet ahte Finnmárkku fylkkagieldas ollislaččat lea alla máksinnoadđi.

Bátne dearvašvuodabálvalus ávvuda

Mun háliidan váldit ovdan stuora ávvudeami mii dáhphuvai čakčamánus. Dalle ávvudii almmolaš bátne dearvašvuodabálvalus iežas 60-jagi ávvudeami Girkonjárdgas. Hui illudahtti lea registereret ahte ovdáneapmi manná rievttis guvlui. Dál leat mihá eanet bátne doaktárat go maid márgga jahkái lea leamašan, ja kariesdilli ovdána positiivalaččat.

Fylkkaráddeolmmái Tom Mikalsen. Govven: Kari Bjørkli Thomassen

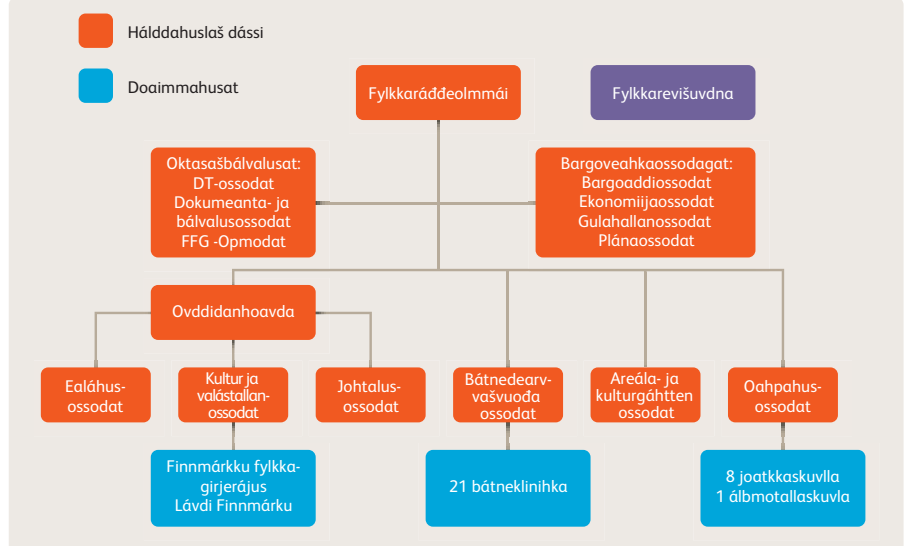
Bargoaddidoaibma

Finnmárkku fylkkagielda lea mañemus jagiid ollu fuomášumi bidjan bargobirrasii ja DBS-bargui. Mii leat ođastan SB-šiehtadusa NAV:in, ja leat geargan kárteme bargobirrasa buot min doaimmain. Iskkadeami bohtosat diehtelasat eai lean áibbas ovttalárganat, muhto obbalaččat dat čájehii ahte organisašuvnnas lea buorre bargobiras. Buohcanjávkan 2010:s lei 6,1 proseantta, mii lea sakka njiedjan 2006–2009 gaskameari jávkama ektui.

Juovlamánus dohkkehii fylkkadiggi min ođđa bargoaddistrategiija jagi 2020 guvlui «Miellagiddevaš barggut». Lean áibbas vissis dasa ahte dat bajilčála oba bures govvida min 1 100 bargi ja politihkkára árgabeaivvi. Danin áiggun giitit mielbargiid, politihkkáriid ja ovttasbargoguimmiid árjabidjama ovdas mii Finnmárkui lea leamašan ávkin 2010:s.

Tom Mikalsen, fylkkaráddeolmmái

HÁLDDAHUSLAŠ ORGANISAŠUVDNAKÁRTA 2010

Hálddašanođastus

Hálddašanođastus bodii fápmui ođđajagimánu 1.b. ja Finnmárkku fylkkagielda válddii badjelasas ovddasvástádusa muhtun ođđa surggiide. Ođastus earenoamážit čalmmuštahtii bargujoigu regionálalaš dásis ja ođastusa ulbmil lea leamašan nannet ja ođastit regionálalaš dási. Hálddašanođastusa okta-vuodas virgáduvvojedje 10,4 ođđa virggi guovddášhálddahussii. Dehálaš elemeanta laktašuvvon ođđa bargguide lei dáhttu ahte mearrádusat galget dahkkojuvvot lagat álbmoga (eanet demokratiija), regionálalaččat beavttálmahtit ja ovttahttit iešguđetge ovddasvástádussurggiid. Danin leat ášahuvvon mánnga sikkáldas fágaidgaskasaš foruma sihkkarastin dihte beaktilis, ollislaš ja diehttevaš regionála hálddašeami. Hálddašanođastus miellidibuvttii maiddái ahte fylkkagieldat váldde badjelasas muhtun hálddašanbarguid mat ovdal ledje biddjojuvvon Guolástusdirektoráhttii ja Fylkkamánniide. Danin lea ášahuvvon lagat ovttasbargu Finnmárkku Fylkkamánniin.

Hálddašanođastus lea Finnmárkku fylkkagieldii addán ovddasvástádusa dáid ođđa surggiide:

- Vuojehan- ja ovttahttindoaibma fylkka álbmotdearvašvuodabargui
- Ovddasvástádus 878 km riikageidnui stáhtas. Dát miellidibuktá ahte fylkkagielda eaiggáduššá 1.501 km geainnuid
- Guollebiebmanlobiid juolludeapmi ja váldi mearridit ohcamušaid mat gullet dálá lobiide ja báikkiide
- Ovddasvástádus addit lobi báhčit riddonjuorjjuid
- Ovddasvástádus juohkit speallanruđaid kulturvisttiide dađistaga go ruđat luvvjuovjit proševttain mat dál leat jođus
- Bagadallat ja mieldeváikkuhit kvalitehtaovddidandoaimmaide vuodđoahpahussuorggis
- Doaibma- ja ruhtadanovddasvástádus fágaskuvllaide
- Ovddasvástádus gaskaomiide mat gullet dasa ahte eanandoalus nannet rekrutterema, gealbobajideami ja dásseárvvu
- Sihkkarastit olgunastinguovvluid ja veahkkín hálddašit ja láchčit stáhtalaš sihkkarastujuvvon olgunastinguovvluid, áimmahuššat olgunastinberoštumiid fylkka- ja suohkanplánemis, ja áimmahuššat buohkaidrievtti ja movttiidahttit olgunastimii

- Máddodathálddašeapmi ávkástalli, fuođđošlájain mat eai leat áitojuvvon ja sáivaguolásteamis
- Doarjjaruđat olgunastimis ja fuođđohálddašeamis
- Čáhceriovdnaeiseváldi
- Váldi dahkat mearrádusaid mini- ja mikrofápmorusttegiid birra
- Regionálalaš dutkanfoanda
- Nammadit guokte stivralahtu Finnmárkku Allaskuvlii
- Fylkkagieldat oamastit dál 49 proseantta Innovasjon Norggas
- Eanet ovddasvástádus nammadit stivrajodihedjjiid ja stivralahtuid regiovdna-/riikaoasseásahusaide ja kultursuorggi válđoásahusaide

Sisa Kulturguovddáš Álttás oačču dásseárvo- ja mánggabearatbálkkašumi. Gurotrávdas: Thae Badawi, Birgitte Lund ja Devi Charan Chamlagai. Gowven: Kari Bjørkli Thomassen

Unna ja stuora dáhpáhusat Finnmárkku fylkkagieldas 2010:s

- Finnmárku válljejuvvon geahččalanfylkan našunála vuoruheapmái «Hábmen buohkaid váste regionála hástallussan»
- Fylkkagielda hálddaša oktasá buhtadusortnega Finnmárkku ovddes mánáidruovttumánáide
- Bátneoahttiir Peder Wang - Norderud oačču Gonagasa silba Ánsomedáljja
- Fylkkagielda badjelasas válddii investerenfitnodaga Origo Kultur AS
- Journalistastipeanda addojuvvui Tor Kjetil Kristoffersenii
- Mii ođasteimmet iežamet váldobánkošiehtadusa Seastinbáňkku 1:in Davvi Norggain
- Ovddidan- ja ovttahttinprošeakta Várggáid suohkaniin lea álggahuvvon
- Fylkkakulturbálkkašumi oaččuiga Hanne Grete Einarsen ja Trond Egil Nilsen, Muorral, Muosáhis
- Kronstad mánáidgárdi Álttás oačču Finnmárkku fylkkagielda johtalussihkkarvuodabálkkašumi
- Sisa Kulturguovddáš Álttás oačču dásseárvo- ja mánggabearatbálkkašumi
- Hámmarfeastta suohkan oačču biras- ja báikeovdánahttinbálkkašumi Tarhalsen luonddubálgá ovddas
- Davvi – Norgga regionálalaš dutkanfoanda ášahuvvon.
- «Murmánska-beaivvit» lágiduvvon Čáhcesullos
- Dutkanprošeakta «Eretválljen ja čadaheapmi Finnmárkku joatkkaoahpahusas» álggahuvvon
- Logi jagi ávvudeapmi Guossebergobáikkis
- Lávdidi Finnmárkku nanu vuoruheapmi álggahuvvon, jodiheadji virgáduvvon
- Oahpahusguorahallama barggu álggaheapmi mii galgá geahčadit Finnmárkku boahhteáiggi skuvla- ja fálladatstruktuvrra
- Finnmárkku bátnearvašvuodabálvalus ávvuda 60 jagi
- Nuoraidpolitihkalaš lávdegoddi rahčagohtán hehttet klamydia
- ffk.no neahttabáiki lea válljejuvvon goalmát buoremus fylkkagielddalaš neahttabáikin Difi árvvoštallamis
- «Live» sádden fylkkadikkis ja neahtta-TV almmuhuvvon
- Fágaoahpahusovttasteadjijit ášahuvvon joatkkaskuvllaide geat galget oážžut eanet ohppiid ohppui
- Bátnearvašvuodabálvalus ođastuvvon nu ahte sii besset Norgga Dearvašvuodanehttii ja elektrovnalaččat sáddet sisa loahpparehkegiid HELFO:i

Mánnggakultuvrralaš Finnmárku

Finnmárkkus lea mihtilmas mánnggakultuvrralaš servodat. Finnmárkulaččain lea gelbbolaš- vuolta eallit mánnggagielalaš ja mánngga- bealálaš servodagas. Sápmelaččat leat álgoálbmot ja kvenat našunála minoritehta, ja Finnmárkku fylkkagildii biddjojuvvojit earenoamáš gáibádusat dasa mot sii láhččet gaskaomiideaset. Finnmárkku fylkkas maiddái ášset oalle ollu asylánttat ja báhtareaddjit.

Ruđat sámi gielladoaimmaide

Finnmárkku fylkkagielda bargá ulbmiliid guvlui geavahan ja ovddidan dihte sámegejela. Finnmárkku fylkkagildii juolluduvvui 1,4 milj. ruvnno Sámedikkis nannet ja ovddidit sámegejela. Fylkkagielda raportere jahkásaččat Sámediggái mot ruđat leat geavahuvvon. Ruđaid leat geavahan iešguđetge gielladoaimmaide guovddášhálddahas, bätneklínihkain, fylkka- girjerádjosis, Lávdii Finnmárkkus, Báhčaveaji álbmotallaskuvllas ja joatkkaskuvllain. Vuoruhuvvon doaimmat leat leamašan fylkka- gielddalaš visttiid šiltemat, almmuhusat, plánaid jorgaleamit, sámegejel álgokursa 5- beaivásaš giellalávumiiin ja guovtgejelalaš kaleandara ráhkadeapmi. Hálddašansuoh- kaniid sámi giellaforumas «Giellaagiella» oáččui Sámedikkis prošeaktaruđaid ráhkadit odđa davvisámi tearpmat. Finnmárkku fylkka- gieldda lea mielde terminologijajoavkkus gos váldodeaddu biddjojuvvo bätne dearvaš- vuoda- ja kulturtearpmaide. Giellaruđat leat

maiddá adnojuvvon dasa ahte dulkot fylka- dikki čoahkkimiid.

Ruđat sámi kulturáigumušaide

Fylkkagielda lea várren 0,8 milj. ruvnno iežas ruđain sámi kulturáigumušaide mat leat olbmuide ohcanláhkái. Ruđat leat earret eará geavahuvvon sámi museaid doaibmadoar- jagii, sámi giellaguovddážiid doaibmadoar- jagii mat Finnmárkkus leat ja doaibmadoarjagii Infornuorrii, neahttabáiki nuoraide. Viidáset leat juolluduvvon ruđat lágídit heargegilvo- vuodjimiid, skuvlakonsertii Sámi álbmotbea- ivvi, filmaprošeavttaide sámi kultuvrra birra, Artic Winter Games oassálastimii, konferánsii álgoálbmotbáikenamaid birra, ja eará kultur- prošeavttaide.

Ovttasbargošiehtadus Sámedikkiin

Dálá ovttasbargošiehtadus gaskkal Finnmárkku fylkkagieldda ja Sámedikki sohppo- juvui 2007:s. Fylkkasátnejodiheadji ja sáme- diggepresideanta deaivvadeigga cuoŋománus gos geahčadeigga doaibmaraportta. Dasalassin divaštallojuvui mot šiehtadusa galgá čuovvolit viidáset. Fylkkagieldda olggosgolot čuovvolit šiehtadusa váldojit iešguđetge os- sodatbušehtain.

Prošeakta Sápmi Music lea oassin ovttas- bargošiehtadus Sámedikkiin. Prošeakta

loahpahuuvui 2010:s. Prošeakta lea leamašan guovddáš oassin fylkkagieldda kultur- vuoruheamis mas lea leamašan čielga sámi profiila. Prošeavtta váldoáigumuš lea leamašan láhčit dilálašvuoda sámi musihkkariid ovdánan- vejolašvuodaide ja veahkehit sámi musihkas oáččut čielgaset profiila. Sápmi music lea dál bissovaš ortnet mii gullá Lávdii Finnmárkku vuollái ja dat oážžu oasseruhtadeami Davvi- Norgga Riikaoassemusihkarortnega bokte. Juohke jagi leat válljen sierra Sápmi Music artistta, ja jagi 2010 oáččui Ádjagas dán gutni.

Fylkkagieldda strategijja sámegeilli ja sámi gelbbolašvuhtii

Bargu ođastit «sámi gelbbolašvuoda doaibma- plána Finnmárkku fylkkagielddas» álggahuvvui ja odđa strategalaš plána leat ráhkadeame sámi gelbbolašvuhtii Finnmárkku fylkka- gielddas áigodahkii 2011–2014. Dát galgá meannuduvvot fylkkadiikkis geassemánus 2011. Strategijjaplána ulbmil lea sáhttit bálvalit álbmoga sámegeilli, sihke njálm- málaččat ja čálalaččat ja ahte fylkkagieldda bargit ožžot oahpaheami sámi servodateal- lina ja kultuvrra birra.

Kvenagiella ja suomiagiella Finnmárkkus

Kvenagiella lea ožžon eanet fuomášumi go kvenat ožžo našunála minoritehta stáhtusa. Várjjat museas, Čáhcesullo musea/Ruija kvena- musea bokte, lea earenoamáš ovddas- vástáduš kvena kultuvrra dokumentašuvdnii ja gaskkustearpmái.

Finnmárkkus leat ollugat geat aitto leat sisafárren Suomas. Dasalassin leat muhtun olbmot geat iežaset definerejit leat suoma sisafárreaddjiid manisboahhtin, eaige kvenan.

Finnmárkku fylkkagirjerádjosis lea ovddas- vástáduš gaskkustit suoma girjjálašvuoda Norggas. Mannan jagis lea Norggas veaháš unnon jearru suoma girjjálašvuhtii.

Gaskariikkalaš Finnmárku

Finnmárkku fylkkagielda hálddaša doarjja- ortnega mii lea jurddašuvvon sisafárreaddji- organisašuvvnaide ja searvadahtidoaimmaide, Searvadahtti- ja girjáiuvodadirektoráhtta ovddas (IMDI). Fylkkas leat ollu buorit prošeavttat mat leat ožžon doarjaga, earret eará Eaktodáhtolašguovddáš Hámmarfeasttas ja Finnmárkku Rukses Ruossa.

Gávdnojit mánnga vuogi áimmahuššat sámi perspektiivva. Govven: Elen Ragnhild Sara

Politiikka Finnmárkkus ja Finnmárkku ovdas

Fylkkalávdegoddi ja fylkkadiggi meannudii oktiibuot 141 ášši ja diedáhusa. Fylkka-politiikkárat leat addán árvalusaid mánga našunála gulaskuddamii, earret eará našunála fievrredanplánii. Dainna vugiin politiikkárat maiddá čájehit makkár váikkuhandoaibma sis lea, sihke regionálalaš ja našunalalaš dásis. Finnmárkkus lea politiikka ollu dan birra ahte addit geainnu sávvojuvvon servodat-ovdáneapmái, muhto lea maid sáhka konkrehta ruhtajuolludemiin olles bušehttajagi.

Jahki 2010 lea leamašan hui aktiivvalaš jahki mii Finnmárkku lea addán stuora hástalusaid, muhto maiddá vejolašvuodaid. Čielgga-deapmi juogadanlinjjas gaskkal Norgga ja Ruošša lea buorre ovdamearkan dása. Ruvkerahpan Máttá-Várjagis ja optimisma mii gullá boahhteáiggi ruvkedoibmii Fálesnuoris leat eará ovdamearkkat. Finnmárkku sajádat ja lagas oktavuoha min ránnáriikii Ruššii lea hui dehálaš. Lea bargojuvvon oažžut almmuhuvvon rádjearáidduodaštusa. Šiehtadusaid ođasteapmi gaskkal min ránnáfylkkaid Murmánska ja Arkhangelska govvidit dan doaimma mii fylkkagieldas lea sihke regionálalaš ja gaskariikkalaš perspektiivas. Dán oaidnit maiddá min doaimmas go leat okta Barentsčállingotti eaiggádn.

Hálddašanođastusa bokte oaččuimet ođđa barggaid ja eanet ovdasvástádusa, ja fylkkasátnejodiheaddji namuha johtalus-suorggi leat stuorámus hástalus. Dát dagaha čielga politiikkalaš hástalusaid, barggaid dáfus mat galggaše dahkkojuvvot ja divodemiid dáfus go oamastit 1 500 kilomehtera fylkkageainnuid.

Nord-Norsk Reiseliv AS ásaheapmi ja oas-sálastin regionálalaš dutkanfondii leat guokte eará suorggi mas fylkkagielda čájeha ahte mii leat bivnnuhs osolaš ja ahte mii beroštit dehálaš servodatsurggiin.

2010:s lea fylkkalávdegoddi/fylkkadiggi meannudan earret eará dáid áššiid:

- Gulaskuddan báikkálaš buohcceviesu-strategiija
- Cealkámuš 3 000 tonna dorskeari birra
- Hálddašanplána Barentsáhpái ja áhpeguovlluide Lofuohta olgobealde
- Båtnedearvvašvuodaplána
- Gulaskuddan regionálalaš girdivuttuid haddefállu
- Riddolagas oljogáhttegearggusvuoda organiseren Goliata guvlui

Fylkkadiggi juovlamánus 2010 – Einar Johansen (Gb), Ann-Kristin Engstad (Bb) ja Morten Edvardsen (Gb). Govven: Kari Bjørkli Thomassen

- ESA guorahallá kollektiivvalaš ruktobálvalusaid háhkamiid – «FFR-šiehtadus»
- Regionálalaš ovddidanprográmma; ruđaid juohkin 2011 ovdas
- Finnmárkku kulturealáhusfoanda – mearrádušat ja njuolggadusat
- Árvalusat 2011 eanandoallošiehtadallamiidda
- Hurtigrute-fálaldat
- Ođđa DT-strategiija Finnmárkku fylkkagildii
- Finnmárkkuopmodaga strategalaš plána
- Luossakonsešuvdnaruđaid geavaheapmi
- Stáhta geaidnodoaimmahaga riika-geaidnobašeahta evttohus
- Cealkámuš 420 KV el. fápmojohtasa Skáiddi–Várjatuona guorahallan-prográmma birra
- Geavaheaddjiruhtheadapmi E6:s Áltá
- Finnmárkku fylkkagielda ođđa finánsanjuolggadusat
- Regionála johtalusplána Finnmárkku 2010–2013
- Doaimmaprográmma fylkkageainnuide- ja kollektiivafievredeapmái
- Guolástus- ja mearradoallostrategiijat Finnmárkku
- Ovttasbargošiehtadus regionálalaš dutkanfoandain
- Bargoaddistrategiija Finnmárkku fylkkagildii
- Gulaskuddan Davviguovloguorahallan
- Gaskariikkalaš strategiijat Finnmárkku fylkkagielda
- Miellahtovuoha Birasčuovgodoartna vuodđudusas
- Energiijastrategiijat Finnmárkku 2010–2013
- Gulaskuddan suodjalanáššiin – guovllut Finnmárkkus

- Politiikkalaš organiseren (parlamentarisma/ovdagoddemodealla)

Fylkkadiggi lágidii ovta fáddábeaivvi eanandoalu birra ja ovta guolástusa ja mearradoalu birra, ja beallebeaivásaš seminára parlamentarismma birra. Fylkkalávdegottis lei earret eará čoahkkin Finnmárkku Allaskuvllain, Romssa Universitehtain ja Sámi Allaskuvllain alit oahpuid gullelaš hástalusaid birra.

Lei juo goalmmát jahki manjalaga go fylkkadikki geassečoahkkin biddjojuvvui eará sadjái go fylkkavissui Čáhcesullos, dán háve lei Guovdageidnu.

Nuoraidpolitiikkalaš lávdegoddi

Nuoraidpolitiikkalaš lávdegottis (NPL) lea gulaskuddan- ja cealkinriekti buot fylkkagielddalaš áššiin mat gullet nuoraide. Lávdegottis leat leamašan njeallje čoahkkima ja sii leat gieđahallan 36 ášši. NPL lei dán jagis hui aktiivvalaš medias, ja sii ožžo earret eará stuora beroštumi go sii oste 10 000 gummi ja celke ahte áigot «hehttet klamydia». Eará stuora áššit maiguin NPL lea bargan leat duhpátfriddja skuvlaáigi, oažžut eanet láigolanjaid ohppiide ja ásahit kultur- ja kollektiivagoartta nuoraide.

Kultur-, ealáhus- ja johtaluslávdegoddi

KEAJ - lávdegoddi lea čađahan guhtta čoahkkima dán jagi. KEAJ áššit 2010:s ledje 48. Čoahkkimat leat lágiduvvon Honnesvágis, Báhcavuonas, Álttás, Čáhcesullos ja lea dollojuvvon vel okta telefončoahkkin.

Fylkkasátnejodiheaddji Runar Sjøstad vuolláičálii ovttasbargošiehtadusa Arkhangelskain, dás ovttas Jonas Gahr Støre, Pia Svenggaard ja Ilya Mikhailchuk. Govven. Kari Bjørkli Thomassen

KEAJ:s muhtun dehálaš áššit:

- Kultuvrralaš skuvlalávka – doaimbaplána skuvlajahká 2010–2011
- Speallanruđaid juohkin falástallanrusttegiidda ja fysalaš doaimmaide 2010
- Lávdni Finnmárku – Ovdaprošeavtta ruhtadeapmi 2010
- Sápmi Music – prošeaktaraporta ja joatkin
- Speallanruđaid juohkin kulturvisttiide 2010
- ROP: Doaimbaplána 2010
- Ruhtadeapmi: Nord-Norsk Reiseliv AS
- Ruhtadeapmi: Inkubator Nord
- Ruhtadeapmi: Kulturमितoprošeakta Hamningberg
- Láhpi suohkan: Vassdalen industriijaguovllu ruhtadeapmi
- Ruđat team Finnmárku
- Ruđat govdebátti huksemii
- Rámmašiehtadus gaskkal FFG ja Stáhta geaidnodoaimmahaga

Gealbolávdegoddi

GL lea čadahan dán jagi njeallje čoahkkima. Miessemánu čoahkkinn biddjovvui Honnesvákái, ja golbma eará čoahkkima ges Čáhcesullui. Oktiibuot lea GL meannudan 32 ášši.

GL:s muhtun dehálaš áššit:

- Snuvsa- ja duhpátfriddja skuvlaáigi
- Fágaskuvlafálaldat
- Oahpahušguorahallan
- Boahhteáiggi organiseren ja stivra fylkka-gielddalaš fágaskuvllaide Finnmárkkus
- Ruhtadeapmi ovdaprošeavttas ja International Baccalaureate (IB) jodiheapmi
- Bátneđearvašvuodaplána Finnmárku 2010–2013

Boarrásiidráđđi

Boarrásiidrádis leat leamašan golbma čoahkkima ja sii leat meannudan 16 ášši. Jahkásaš boarrásiidrádi konferánssa lágiduvvui Leavnnjas čakčamánu. Konferánssa ulbmiljoavku leat Finnmárku suohkaniid boarrásiidrádit ja fylkka-gielddalaš boarrásiidráđđi. Dehálaš ášši boarrásiidráđđái lea leamašan bargu ráhkadit Finnmárku boarrásiidplána. Dearvašvuohta lea dehálaš suorgi boarrásiidráđđái ja ovttasdoaimbanođastus lea biddjovvun áššelistui. Boarrásiidráđđi searwai jahkásaš našunála boarrásiidkonferánsii mii lágiduvvui Akershusas.

Doaimbaváddjiid dásseárvo ráđđi

Rádis leat leamašan vihtta čoahkkima ja lea meannudan 28 ášši. Ráđđi oasálasttii fylkka-gielddalaš doaimbaváddjiid dásseárvo ráđiid riikakonferánsii Moldes, fylkka-gielddalaš doaimbaváddjiid dásseárvo ráđiid davvinorgga konferánsii Rognanis ja NHF konferánsii buohkaide beassama hábmema birra Romssas čakčamánu.

Dasa lassin lea ráđđi leamašan oahppomátkkis Danmárkkus skábmamánu.

Váiddalávdegoddi

Váiddalávdegottis lea leamašan golbma čoahkkima ja lea meannudan 16 ášši. Eanaš áššit leat guoskan skuvlasajiide, festiváldoarjagiidda ja loatnaohcamušaid hilgumat guolásteaddjiid rekrutterenfoanddas.

POLITIHKALAŠ ORGANISAŠUVDNAKÁRTA 2010

Ealáhusat

Finnmárkku fylkkagiella galgá váikkuhit dasa ahte báikegottit ja ealáhusat Finnmarkkus ovdánit. Dát miellidbuktá álggahit, ruhtadit ja čadáhít regionálalaš ovddidanprošeavttaid suohkaniin ja borramušsuorggis, energijisuorggis, báktedoaimmasuorggis, mátkeláhusuorggis ja kulturealáhusain. Regionála ovddidanoasseváldi bargui gullet ROP-searvevuotta ja buot fágasuorggit geatnegahtti ovttasbargguin mas leat fárus ollu osolaččat, sihke regionálalaččat, našuvnnalaččat ja gaskariikkalaččat.

Vuoruhuvvon doaimmat 2010:

- Bidjat johtui regionálalaš ovddidanprográmma (ROP) ja hálddašit regionála ovddidanruđaid
- Bidjat johtui hálddašanođastusa ođđa ovddasvástádussurggiin
- Álggahit ja jodihit fierpmádatovttasbarggu ealáhusaiguin ja máhtolašvuoda-birraiguin
- Mis galgá leat ovddasvástádus earenoamážit bargat ođđahutkamiiguin ja ovdánahttinsuohkaniiguin

Kolartics ENPI CBS (2007–2013)

«Eurohpálaš Ránnjávuođa - ja Searvevuoda – Reaidu» (Kolartics ENPI) lea EO ruhtadanguaskaopmi ovttas Norggain ja Ruoššain ja galgá buktit eambo rádjeregionálalaš ovttasbarggu Barentsguovllus. Finnmarkku fylkkagielladas lea čállingoddedoaimma norgga bealde. Dát miellidbuktá earret eará ovddasvástádusa dieđuide ja prošeaktačuovoleapmái golmma davvinnorgga fylkkas. 34 ohcamis dohkkehuvvojedje 11 prošeavtta Kolartics - prošeaktan. Vihttasis dain ledje davvinnorgga osolaččat, main fas ledje golbma davvinnorgga váldoohcci.

Minerálafylka Finnmarkku

Minerálafylka Finnmarkku lea ođđa vuoruhansuorgi regionálalaš ovddidanprográmmas, 2010–2013. Finnmarkkus leat guhká juo bargan minerálaiguin, iešgudetge lágan

minerálaiguin, ja dasa lassín leat gávdnon ollu minerálaresursat maiguin lea vejolašvuotta gávpeditnasa háhkat.

Mineralforum Finnmark lágidii vuosttaš formálalaš čoaikkima miessemánus. Foruma jodihá Finnmarkku fylkkagiella. Das leat fárus Sámediggi, Innovašuvdna Norga, Boazodoallohálldahus, NGU, Norgga Bákteinistriija, Nussir ASA, Sydvaranger Gruve AS ja Finnmarkku-opmodat (FeFo).

Energijisuorgi fylkkas

Fylkkalávdegoddi mearridii guovvamánus bargagoahtit Finnmarkku bieggafámu Regionála plánain. Plána galgá defineret guovlluid gos leat eanemus ealáhusvejolašvuodát ja gos leat unnimus ládje berošteaddjivuostálašvuodát. Dán jagis leat čadahan ovdaprošeavtta ja ráhkadan plánaoprográmma.

Finnmarkku fylkkagiella jodihá Goliata váikkusguorahallama prošeavtta stivrenjoavkku ovttas earáiguin. Eni Norge lea ruhtadan prošeavtta ja Norut Alta doaimmaha dutkama.

Rekrutterenfoanda guolásteddjiide

Fylkkagiellada foanddaortnet addá vuogas loanaid fatnasiid ja guolleeriid oastimii guolásteddjiid ođđarekrutteremis. 20 guollefatnasa leat oasseruhtaduvvon foandda ruđaiguin, ja oktiibuot leat juolluduvvon loanat 12,2 miljovvna ovddas.

Finnmarkku kulturealáhusfoanda

Finnmarkku fylkkagiella lea rievddan mále kulturealáhusa ekonomalaš gaskaomiin vai dan geavaheapmi buorrána. Fylkkagiella válddii badjelassas eaiggátvuoda Origo Kultur AS:s ja rievdadii fitnodatnoma Finnmarkku Kultur AS:i. Dál sirdojit háldoamit ja árvo báhpirat ovdeš kulturealáhusa investerenfondas. Oasusinvesteren ja olggoslonen lea ovttahttojuvvon ovtta fondii; Finnmarkku

UB Sunnkost Álttá joatkaskuvllas, nuoraidfitnodagaid fylkkadeaivvadeamis. Govven: Per Øyvind Voie.

Kulturealáhusfondii, mii maiddá galgá bagadallat fitnodagaid mat leat dán ortnegis mielde.

Eanandoallu

Fylkkagiellada doaimma lea nannejuvvon eanandoallo- ja borramušsuorggis, ja fylkkagiella lea earret eará ožžon ovddasvástádusa doarjjaortnegii mas ulmilin lea eanandoalus nannet árrjaid rekrutterema, dásseárvvu ja gealbobajideami surggiin. Finnmarkku oassi lei 660 000 ruvno jagi 2010.

Suohkaniid ovdáneapmi

Fylkkagiella lea ovttas Innovašuvdna Norggain aktiivvalaččat bargan ođđahutkanbargguin fylkka guđa suohkanis. Dasa lassín leat dál ožžon liigeárrjaid Várggaid suohkaniid golmmajagáš GGD ruhtaduvvon prošeavttain. Ruđat suohkaniid ovdáneapmái juogaduvvojedje gaskkal suohkanlaš ealáhusfoanddaid, ođđahutkanbarggu ja suohkanalaš infrastruktuurra. Fylkkagiella lágidii cuorománus suohkan-konferánsa, ulmiljoavkun ledje buot Finnmarkku sátnejodiheddjit ja ráddeolbmát. Konferánsa ulmil lei nannet dialoga ja ovttasbarggu gaskkal fylkkagiellada ja suohkaniid, ja mihttomearrin lea ahte dát galgá šaddat bastevaš jahkásaš dáhpáhusan. Dán jagáš fáddá lei báikkálaš servodat-ovdáneapmi suohkaniin.

Fitnodat- ja ealáhusovdáneapmi

Innovašuvdna Norggas lea operatevraovddasvástádus buot doaimmaide ja gaskaopmeortnegiidda mat leat fitnodagaid váste. Regionálalaš ovddidanprográmmas deattuhuvvo dárba ja man dehálás lea nannet ja ovdánahttit Finnmarkku fitnodagaid ja ealáhusaid dain ealáhusurggiin maid dá árrjaid leat biddjojuvvon. Manemus njealje jagi logut čájehit ahte Innovašuvvna Norgga rámmajuolludeapmi luvve gaskamearálaččat badjel duppal nu ollu go dan maid oktiibuot našuvnnalaččat riskaruđain juolludit. 63 miljovvna ROP-juolludeapmi lea luvven fylkii riskaruđaid badjel 280 miljovvna ovddas.

3. TABELLA: VÁLDOLOGUT REGIONÁLA OVDDIDANRUĐAID JUOGADEAMIS, MILJ. RUVNNUIN

Juolluduvvon	2008	2009	2010
Innovašuvdna Norga – doaimmat fitnodagaid váste	57,2	56,8	63,0
Ovdáneapmi suohkaniin	35,5	39,5	32,0 ⁶
Láhčín ealáhusdoibmii	16,7	21,0	26,1
Eará	12,1	13,3	13,2
Oktiibuot	121,5	130,6	134,3

⁶ Dasa lassín bodii 2010 geavatkehtes ruđa sirdašupmi mii dagai 4 miljovvna ruvno.

Johtalus

Geaidnohuksmat
leat divrasat ja
gáibideaddji.
Govven:
Johtalusossodat

Finnmárku regionála johtalusplána 2010–2013 mearrida bajtdási plánarámma fylkkagiieldaid guovllu johtalusvuoruheapmái. Johtalusbálvalussii gullá oastit kollektiivvalaš ruktobálvalusaid gáttis ja mearas, skuvlamánáid-fievrrideapmi, fievrredanbálvalus doaibmaváddjiide, fylkkageainnuid divodeapmi ja johtolatsihkkarvuoda barggut. Dasa lassin lea Finnmarkku fylkkagiieldas váldi addit doaibmalobiid ja fylkkagiielda oassálastá muhtun johtalusgullelaš ovdánahttinprošeavttaide sihke regionálaš dásis ja našuvnalaš/gaskariikkalaš dásis.

Fylkkageainnuid jodiheapmi ja divodeapmi

Fylkkageainnu 98 divodeapmi Idjavuonduoddara badjel lea stuorámuš investerenprošeakta mii mis lea fylkkageaidnofierpmádagas. Prošeavtta rámma lea 415 miljovna ruvno. Prošeakta lea plánejuvvo gárvánit 2014:s. Prošeavttain lea ulbmil ášahit fylkii molssaevttolaš nuorta – oarje geaidnooktavuoda.

Ráhkaduvvui raporta fylkkageainnuid dilálašvuoda birra. Dát čájeha ahte mis mákset divodeamit mat galggaše dahkkojuvvot sullii ovttu miljárdá ruvno. Raporta geavahuvvo reaidun fylkkageainnuid divodemiide ja investeremiidda. Oktiibuot biddjojuvvui 50 km fylkkageidnui ođđa asfáltagovččas. Ođđa gokčasa golut dahke 40 miljovna ruvno.

Fylkkadiggi mearridii buoridit Ákšovuona tunealla. Tunealla galgá oažžut buoret eretgolgama čázis, stuorát deaivvadansajiid, ođđa gulahallanvuogádaga ja buoriduvvon elektriikkalaš rusttega. Ulbmil lea ahte tuneallas galgá leat buoret doaibmasihkkarvuoda dálvet. Prošeavttas lea gaskaboddosaš ekonomalaš rámma 40 miljovna ruvno.

Stáhta fievreráduš havarikommišuvdna almmuhii borgemánus raportta Aronjargga lihko-

vuoda birra mii dáhpáhuvai 2009:s, ja mas golbma olbmo dušše. Raporta konkluderii ahte geainnu dilálašvuotta sáhtta leamašan váikkuheadji sivvan lihkoheavttii.

Kollektiivvalaš ruktobálvalusat

Ođasmahttin-, hálddahus- ja girkodepartemeanta (OHD) dagai mearrádusa dan birra ahte lea lobiheames šiehtadus maid Finnmarkku fylkkagiielda lea dahkan Veoliain jagi 2008 das ahte oastit kollektiivvalaš ruktobálvalusaid. ESA⁷ lea gaskaboddosaččat dahkan mearrádusa mas lea seamma konklusuvdna go OHD vuosttaš mearrádusas.

Beavttalmahttinšiehtadus mii dahkkojuvvui jagi 2008 Veolia Transport AS:in eaktuda joatkit jagi 2007-buvttadeami. Dát lea mearkkašan ahte lea leamaš dássedis ruvttobuvttadeapmi maŋimus 3–4 jagi, seammás go buvttadeami golut ain lassánit. Mátkkálaččaid lohku ain njiedjá, sihke busiin ja fatnasiin.

Johtalusprošeavttat

- Oassálastin Našunála fievrredanplána 2014–23 davviguovloguorahallamii

árvoštallan dihte Davvi-Norgga infrastruktuuradárbbuid jagi 2040 guvlui

- Oassálastin Hámmarfeastta, Máttá-Várjjaga ja Áltta suohkana boahhteáiggi fievrredančovdosiid infrastruktuurajoavkkuide
- Oassálastin prošeaktii «Mas gaska lea eaktun» gávnnahtit ođđa čovdosiid buohkaid beassamii ja oktavuodaid doaresbealde guovlluid fievrredanbálvalusaide
- Oassálastin KID-prošeaktii Gávpotbusse Álttas mas ulbmil lei oažžut eanet mátkkoštit gávpotbusiin. Prošeakta loahpahuvvui 2010:s

Fievrredanbálvalusat ja johtalusihkkarvuotta

Doaibmaváddjiid Fievrredanbálvalus (DF-bálvalus) lea ortnet mii addá sidjiide oassálastit servodateallimii, geain ii leat vejolašvuotta geavahit dábaláš kollektiivafálaldaga. Dán jagis leat oktiibuot 1.254 geavahan dán ortnega.

Johtolatsihkkarvuodaforumma lea ávžžuhusa addán KEAJ-lávdegoddái johtolatsihkkarvuodaaruaid geavaheami birra. Dát leat ruđat mat adnojit fysalaš, pedagogalaš ja miellaguoddoasaheadji doaimmaide. Johtolatsihkkarvuodaforumma lea maiddái KEAJ:i addán johtolatsihkkarvuoda bálkkašumi árvalusa.

Ođđa feargagaska

Fylkkagiielda oaččui hálddašanođastusa geažil ovddasvástádusa ođđa feargagaskii gaskal Ákšovuona ja Ákŋoluovtta. Dát lea čilgehusan dasa manin leat vuvdojuvvo nu ollu eanet bileahtat ja nu ollu guhkit gaskat leat vuddjojuvvo fylkkageaidnofearggain.

4. TABEALLA: VÁLDODOLOGUT JOHTALUS

	2008	2009	2010
Duššan johtolagas	7	3	3
Lápmahuvvon johtolagas	155	136	114
Vuvdojuvvo bileahtat, busseruvttut	1 836 000	1 569 000	1 539 000
Vuddjojuvvo kilometherat, busseruvttut	5 267 000	5 224 000	5 250 000
Vuvdojuvvo bileahtat, fylkkageaidnofearggat	87 770	81 222	119 232
Gaska km:in, fylkkageaidnofearggat	90 504	62 098	131 213
Vuvdojuvvo bileahtat, jodánisfanaruvttut	84 428	78 369	55 876
Gaska km:in, jodánisfanaruvttut	382 018	384 300	322 827
Galle kollektiivmátkki juohke ássi nammii	28	24	24

7 EFTA Surveillance Authority (ESA) lea EFTA vákšunorgána. Váldodoaibma lea fuolahit ahte EØS-šiehtadusa njuolggadusat ja geatnegasvuodát čadahuvojit ja ahte EØS EFTA-stáhtat daid čuvvot.

Oahpahus

Ráđdehus láhčá dál dili nanu vuoruheapmái nu ahte joatkkaskuvlla čađaheapmi lassána searvevuoda «NY GIV» bokte. Máhtodepartemeanta lea bovdn buot fylkkagielddaid oassálastit golmmajagáš prošeaktii nannet ovttasbarggu gaskkal skuvllaid, čuovvolanbálvalusa (ČB), fágaoahpahusa ja NAV.

Nuppástusprošeakta lea okta «NY GIV» prošeavttain ja dat lea lagat definerejuvnon ohppiid válljenmuni vástgeaid čuvvot lahka 10. ceahki manjit jahkebealis ja joatka-oahpahusas. Doaimmat, mat leat ovttaskas oahppi vástge, leat ollisvuodas oassin. Doaimmat nuoraidceahkis, nuppástusas ja joatka-oahpahusas plánejuvvojit ovttas oktilas mannolahkan. Golmma jagis galget buot joatkkaskuvllat fylkkas ja suohkanat váldojuvnon fárrui. Álttá suohkan lea vuosttaš suohkan mii oassálastá prošeaktii.

Oahpahusprošeakta lea nubbe prošeakta «NY GIV:s» ja lea ášahuvvon fylkii ja galgá nannet ovttasbarggu gaskkal skuvllaid, ČB, fága-oahpahusa ja NAV. Ulbmil lea oázžut vel lagat ovttasbarggu iešguđetge ášahusaiguin das ahte čuovvolit nuoraid ovdalogo olggos-čálihuvojit skuvllas.

Ulbmiljoavkku galgá gealbudahttit ja movttidahttit searvat bargoeallimii lotnolagaid bargohárjánemiin ja oahpahusain ja/dahje formálalaš oahppamannolahkii juksan dihte vuodđogelbbolašvuoda dahje fágareiveve/oahppogelbbolašvuoda.

Fylkka fáladat- ja skuvlastruktuvrra kárten

Oahpahusguorahallama bargu álggahuvvui 2010:s. Guorahallan galgá kártet fáladat- ja skuvlastruktuvrra, ekonomiiija ja resursa-

geavaheami, ja fágalaš kvalitehta ja ovdanbuktii molssaevttolaš modeallaid Finnmárku joatkaohpahusa boahhteáiggi organiseremii. Guorahallama ulbmil lea ovdanbuktii máhtolašvuoda mii sáhttá addit buoremus lágan oahppofálaldagaid ohppiide ja servodahkii muđui; sihke ekonomiiija ja oahpahusa kvalitehta ektui.

Fágaskuvla

Fágaskuvlaoahppu leat fidnooahput huksejuvnon joatkaohpahusa dahje vástideaddji reálgelbbolašvuoda ala. Fylkkagielddat váide oassin hálddašanođastusas badjelassas ovddasvástádusa fágaskuvlaoahpuid. 2010 giđa bargagohte fágaskuvlaoahpuid strategalaš plánain. Dán prosessii serve gealbolašdegoddi, joatkkaskuvllat ja bargoeallin. Proseassa čájehii ahte fylkkas lea stuora dárbu eanet fágagelbbolašvuhtii. Finnmárkkus leat dál fágaskuvlaoahput mearalaš fágain, ja meastirreiveoahpuin. Dasa lassin fálojuvvojit našuvnnalaččat muhtun neahttavuđot kursat.

Fágaoahpuid oktiiveiveheaddji

Fylkkagielddalaš joatkkaskuvllain ášahedje fágaoahpuid oktiiveiveheaddji virggiid buoridit ohcciid gaskkusteamii oahppofitnodagaide. Váldoulbmil dáid virggiid ášahemiin lea oázžut eanet ohcciid oahpuid ja ahte sii olahit fága-/sváinnitrevve, dahje oahppokandidáhtaid gealboduodaštusa, loahppagelbbolašvuodan. Dasa lassin lea ulbmil ahte lagat oktavuodta gaskkal skuvlla ja bargoeallima galgá mielddisbuktii ahte Finnmárkkus ášahuvvojit eambo oahpposajit.

Gelldolaš prošeavttat min skuvllain, dás Álttá joatkkaskuvla.

Fitnodagaid gelbbolašvuodabajideapmi

Finnmárku vuoruhá ollásit fágaoahpahusa ja leat ollu doaimmat leamašan bajidit oahppofitnodagain gelbbolašvuoda. Áigodagas ođđajagamánus geassemánu rádjái leat čađahuvvon 14 guovttebeavásaš kurssa oktiibuot 51 geahččaladdanlávdegoddá. Geahččaladdanlávdegottiin leat 181 miellahtu čađahan dán. Leat čađahuvvon guhtta golmmabeavásaš kurssa oahppofitnodagaid fágalaš jodiheaddjiide/bagadalliide. 99 fágalaš jodiheaddji/bagadalli leat čađahan kurssa.

Min skuvllat

Finnmárku fylkkagielda eaiggáda gávccii joatkkaskuvlla ja ovtta álmbotallaskuvlla. Váldofuomášupmi joatkkaskuvllaide lea aktiivvalaččat bargat doaibmaplánain «Eanet čađahit» earret eará unnidit eretválljema ja jávkama. Maiddái ohppiid árvosániid buori-deapmi ja oahpahedjiiin bajidit gelbbolašvuoda leat skuvllaide dehálaš vuoruhansuorgin. Mii leat mánggaid jagiid ángiruššan eastadit eretválljema joatkkaskuvllain. Dál mii vásihat buoriid bohtosiid dán ángiruššamis. Dát bargu joatkašuvvá vai bohtosat šattašedje ain buorebut.

5. TABELLA: VÁLDOLOGUT JOATKKASKUVLLAT

	Galle oahppi 01.10.2008	Galle oahppi 01.10.2009	Galle oahppi 01.10.2010	Eretválljen ⁸ 2008/09	Eretválljen ⁸ 2009/10
Álttá joatkkaskuvla	938	985	989	7,7	7,2
Girkonjárdga joatkkaskuvla	495	527	551	8,1	7,2
Hámmarfeastta joatkkaskuvla	496	451	466	9,5	6,9
Čáhcesullo joatkkaskuvla	305	293	261	4,9	8,2
Davvenjárdga maritiibma					
fágaskuvla ja joatkkaskuvla	331	314	392	13,9	17,2
Leavnnja joatkkaskuvla	180	184	196	13,3	9,2
Várggáid joatkkaskuvla	123	113	113	12,2	5,3
Deanu joatkkaskuvla	48	50	60	10,4	20,0
Totall	2863	2961	2991	9,2	8,5

8 «Eretválljen» mearkkaša ahte oahppi ii čadat joatkaohpahusa vida jagis dan rájes go álggii ohppui.

Govven: Rakel Hunsdal Falsen

Álttá joatkkaskuvla lea maiddá vuoruhán eksámenguvllot oahpahusa ohppiide geain leat árvosániit maiguin eai leat ceavzán. Sii ovttasbargat lahka ollu surggiiguin fága čieknjudanprošeavtta dáfus joatkkaskuvlla 2. dásis. Sii maiddá aktiivvalaččat barget nuoraidskuvllaohppiid oahppoválljemiin.

Hámmarfeastta joatkkaskuvla lea lahka ovttasbargan báikkálaš ealáhusaiguin, ja das leat mánga searvevuoda fitnodagaiguin skuvlla olggobealde. Mañjil bargobirasguorahallama biddjovuvojedje johtui doaimbajut ja proseassat buoridan dihtii dilálašvuodaid skuvllas.

Girkonjárgga joatkkaskuvllas leat leamašan ollu gaskariikkalaš prošeavttat. Sii leat maiddá bargan ahte oážžut lagat ovttasbarggu ealáhusaiguin ja báikkálaš NAV:in. Sii ovttasbargat maiddá lahkalgaid suohkana vuodđo- skuvllaiguin geahpidan dihte nuppástusa gaskkal vuodđoskuvlla ja joatkkaskuvlla.

Leavnja joatkkaskuvla lea bidjan deattu dasa ahte eambo geavahit DGT-vuđot oahpahusmáliid. Sii maiddá vuoruhit bagadallat aittoálgán bargiid ja gulahallan-

oahpaheddiid. Skuvllas lea gaskamearálaš jávkan unnon ja sii leat nagodan lasihit ohppiidlogu buot dásiin 15 proseanttain.

Davvenjárgga maritiibma fágaskuvla ja joatkkaskuvla lea áidna fylkkas mii fállá mearradoalu, guolásteami ja bivddu. Sis lea maiddá ovdasvástáduš Finnmárku LOSA-fálaldahkii. Sii leat aktiivvalaččat bargan LOSA Báhcavuona atnui váldimiin ja golmma-jagáš oahppospesiáliserema heivehemiin Báhcavuonas. Skuvla lea beassan divodit kantiinna, mii lea mielddisbuktán vel buoret birrasa skuvlii.

Deanu joatkkaskuvla lea fylkka unnimus, muhto maiddá dat áidna mas leat eanandoallofága gullevaš fáladagat. Sii leat ođastan oahpahusreaiduid dálloallovisttis ja leat maiddá buori muddui ollen skuvlavistti ja lášmmohallansála ođastemiin. Skuvla lea maiddá ášahan čieknjudeami joatkkaskuvlla 1. ceahkis. Sii leat maiddá vuoruhán lagat čuovvoleami ohppiin, earret eará «bearjadat-mailaid» bokte.

Čáhcesullo joatkkaskuvla bargá aktiivvalaččat nuoraidfitnodagaiguin. Sis lea leamašan lagas čuovvoleapmi ohppiin geat eai ceavzze eksámena, ja buohkat geat bohte ođđa ja mañjduvnon eksámeni cevze dán. Ollu rávis- olbmot leat váldán teorehtalaš oasi fágareivves ja ollu rávisolbmot čuvvot VGB-kurssa. (VuodđoGelbbolašvuoha Bargoeallimii.)

Várggáid joatkkaskuvla lea áidna mii fállá oahppoprográmma mearrabiebmusuorggis, ja sii leat dehálaš regionálaovddideaddjin dán suorggis. Sis leat leamašan ollu lihkos- tuvnon prošeavttat Ruošša guvlui, earret eará engelasgielas ja restoránja- ja biebmofágas. Skuvla lea fidnofágain nagodan buoridit gaskamearálaš árvosániid, sihke oppalašárvo- sániin ja eksámeniin.

Báhčaveaji álbmotallaskuvllas leat 60 oahp- posaji, ja 2010:s ledje 58 dain geavahas. Skuvla lea eambo vuoruhisgoahtán diehto- juohkinbarggu ja márkanfievredeami, mii lea mielddisbuktán ahte skuvla lea ožžon eanet ohppiid. Sii leat aktiivvalaččat bargan ahte ohppiin unnidit jávkama, ja ahte sihke oahppit ja bargit galget loaktit áiggi. Skuvllas lea viiddis ovttasbargu Oarjedarvi-Ruoššain.

6. TABELLA : VÁLDOLOGUT OAHPAHUS

	2008	2009	2010
Ohppiidsajit	2 924	2 893	3 081
Oahppit (okt. LOSAin)	2 590	2 465	2 480
LOSA oahppit	62	77	86
Čadahán ja ceavzán skuvllas jo3 (proseanta)*	63	61	67
Oahppofitnodagat	548	614	607
Jotkkolaš oahppošiehtadusat	538	601	607
Loahpahuvon oahppošiehtadusat	73	41	42
Čadahuvvon fága- ja sváinnitgeahččaleamit	308	340	335
Čadahuvvon eksámenat, oahppit	3 289	3 235	3 392
Čadahuvvon eksámenat, privatisttat	864	1 072	1 228

Kultuvra

Finnmárku fylkkagiella hálddaša lagabui 60 miljovna ruvno fylkkagielddalaš ja stáhtalaš ruđain mat leat kulturáigumušaide. Plána “regionála kulturstrategiijat Finnmarkui 2008-2014” bidjá láidestemiid dán bargui.

Lávdi Finnmarku, ođđa kulturásahus

Lávdi Finnmarku áshuvvui ođđa kulturásahussan ja ođđa jodiheaddji virgáduvvui. Kultuvrralaš skuvlalávka (KS) ja Musihka Finnmarkkus leat dál oassin Lávdi Finnmarkkus.

- Ealli báikegottit Bearalvági ja Báhcavuona suohkanis lihkestuvai hirmat bures – mii rahppojuvvui operacájálmásain ja loahpavuvvui Gednjes rockakonsearttain
- Oktiibuot 89 buvtadeami mas eanas-oassi dain čađahuvvojedje Finnmarkkus
- Kultuvrralaš skuvlalávka sáddii 34 buvtadusa birramátkái vuodđoskuvllaide ja 11 buvtadusa joatkkaskuvllaide. Dasa lassin boahhtá fállaldat maid vuodđoskuvla-oahppit ožžot suohkaniid báikkálaš KS bokte.

Finnmarkku fylkkagirjerájus

Finnmarkku fylkkagirjerájus lea bálvalan- ja gelbbolašvuodaguovddáš suohkanlaš ja fylkkagielddalaš girjerádjosiidda Finnmarkkus. Fylkkagirjerádjosis leat ossodagat Čáhcesullos ja Hámmarfeasttas. Dehálaš dáhpáhusat:

- Finnmarkku gaskariikkalaš girjjálašvuodafestivála Álttás njukčamánuš, fáttáin «Luondu» lágideuvvui vuohččan. Festivála lágideuvvui ovttas muhtun eará oassálastiiguin ja váldojuvvui bures vuostá
- Láhpi girjerájus válljeuvvui dán jagáš Finnmarkku girjerájusin 2009:s.

Bálkkašupmi juhkkovuvvui girjerádjosis alla áigásaš doaluin 2010 skábmamánuš

- Bargu Finnmarkku priváhtaarkiivvaid ovttasdoaimmanplánain loahpavuvvui. Lea áshuvvun fierpmádat mii galgá leat guovddášis dan barggus ahte sealluhit ja gaskustit priváhtaarkiivvaid Finnmarkkus. Finnmarkku fylkkagirjerádjosis lea ovttas-tahttinovddasvástádus fierpmádahkii
- Fáddáčájáhus «Dálki ja dálkkádat» čájehuvvui 2010 Arkiivabeaivvi

Kulturovttasbargu – davvinorgga ja gaskariikkalaš

Davvi-Norgga kulturovttasbarggus leat golbma vuoruhansuorggi aigodahkii 2010–2013; filbma, visuála dáidda ja ámmátlaš dáidda. Buot golmma suorggis leat čađahan guora-hallanbarguid.

«Murmánskkabeaivvit Finnmarkkus» lágideuvvojedje Polar Spectacle festivála oktavuodas iešguđetge kulturlágideimiiguin.

«Norgga beivviide Arkhangelskas» buvtadeimmet mii dáiddáčájáhusa «Jurdagat čuovgga birra Várjagis» mii čájehuvvui Arktalaš museas. Mii lágideimmet maiddá konseartta Anne Lise Berntseniin ja Pomor-ensembletiin ja No Border Orchestrain.

Museat

Álggahuvvui proseassa ahte Finnmarkku ráhkadit ođđa museastrategiija. Strategiija-uhlmi lei viidasetovdánahhtit museasuorggi stáhtalaš ja regionálaš láidestemiid ektui. Strategiijabargu loahpavuvvo 2011:s.

Guossebargobáiki

Finnmarkku fylkkagiella ávvudii ávvučájáhusain ja ođđasisrabai divoduvvon bargo-

Kaija Kiuru hábmemin iežas čájáhusa Álttá museas. Govven: Sofi Ostman

báikki Polar Spectacle oktavuodas go sii dál leat logi jagi jodihan guossebargobáikki Čáhcesullos.

Falástallan

Stuorat rusttegiin mat ožžo doarjaga 2010:s sáhttit namuhit Álttáhála, BUL-hála, Kárášjoga vuojadanálddis ja Deanu mánggagavahushála. Riidenfalástallan lea ovdáneame Finnmarkkus, ja golmma riidehálli ohccojuvvui doarjja, guovttis oáččuiga doarjaga.

Álbmotdearvašvuhta ja olgonastin

Hálddašanodastusa geažil oáčču fylkkagiella láchageatnegahtton ovddasvástádusa álbmotdearvašvuodasuorgái. Searvevuodašiehtadusa strategiija lea jotkojuvnon fylkka suohkaniiguin. Ovcci Finnmarkku suohkana leat vuolláičállán ođđa searvevuodašiehtadusa. Guovddášhálddahussii áshuvvui sierra álbmotdearvašvuodaforum, vai bargui sihkarastá fágaidgaskasaš searvama.

Finnmarkku fylkkagiella oáčču oassin hálddašanodastusas ovddasvástádusa olgonastindoaimmaid doarjjaortnegii mas ulbmilin lea oážžut eanet doaimmaid ja buriid guottuid olgonastimii mánáid, nuoraid, minoritehtaid, doaimmaváddjiid ja lihkatkeates olbmuid gaskkas.

Nuoraid kulturdeavivadeapmi

Finnmarkku NKD lágideuvvui Kárášjogas cuoŋománuš. 284 nuora 18:ái fylkka 19 suohkanis oassálaste. 53 miedušteaddji, duopmárat ja tehnikalaš bargit maiddá ledje lágideamis mielde. Dasa lassin gullet dasa vel olbmot geat barge bearráigeaččuin ja doaimmahedje kafea.

7. TABELLA: VÁLDOLOGUT KULTUVRA

	2008	2009	2010	Erohus
Olggoslonen fylkkagirjerájus	16 598	15 631	15 642	0,1 %
Olggoslonen suomagiel	9 281	9 591	8 149	-15 %
Gáidduslonendingojumit	3 351	3 251	3 852	18,5 %
Lassáneapmi govat	2 002	1 900	3 387	78,3%
Oasseváldit nuoraid kulturdeavivadeapmi (NKD)	797	728	958	0,35%
Galle buvtadeami/lágideami Kultuvrralaš skuvlalávka (KS)	577	590	546	-0,07%
Speallanruđat kulturvisttiide- ja falástallanrusttegiidda (miljovna ruvnuin)	28 200	36 300 ⁹	19 894	-0,45%

9 7,8 miljovna ruvno bargolašvuodaruhta lassin, oassin ráddehusa heahtepáhkás.

Areála ja kulturgáhtten

Finnmárkku fylkkagiella lea regionála suorge-eiseváldi dan ektui ahte čuovvolit áššiid plána- ja huksenlága, kulturmuittolága ja olgonastinlága mielde, mii lea ođđa bargu hálddašanođastusa geažil.

Beaivválaš barggus eanas oassi gullá dasa ahte árvvoštallat dieđihuvvon doaimmaid main bajitdási plánain ii leat čielggaduvvon dilálašvuohta kulturmuittuide ja olgonastinláhkii. Dát dahke sullii 1 000 ášši, juohkásan unnit ja stuorat doaimmaide. Priváhta doaimmaid dieđihedje sisa liikká ollu go ovddit jagiid, ealáhusbealis ja almmolaš bealis lei mihtilmas lassáneapmi. 1/3 oassi buot reivviin mat bohtet guovddášhálddahussii gusket areálaáššiide, kulturmuittuide ja olgonastimii.

Ráfáidahttojuvvon ja suodjalanveara visttit

Eará dehálaš bargosuorgi lea čuovvolit ráfáidahttojuvvon ja suodjalanveara visttiid. Finnmárkku fylkkagielladas lea hálddašanođdasvástádus ráfáidahttojuvvon ja suodjalanveara visttiide ja rusttegiidda, dat addá cealkámušaid, ja juohká stáhtalaš ruđaid dáid áigumušaide. Riikaantikváras lea juolluduvvon 4,14 miljovna ruvno stáhtabušehta bokte. Dát lea 3,6 miljovna ruvno unnit go buohtastahtá 2009:in. Ruđat addojuvojedje 24 iešguhtege vistái ja rusttegiid. Dasa lassin Norgga Kulturmuitorádis ožžo guhitta ohcama doarjaga oktiibuot 1,25 miljovna ruvno ovddas, beallemiljovna eambo go jagi ovdal.

Guovlluid ráfáiduhttimat ja geahčadeamit

Finnmárkku fylkkagiella maiddá bargá ráfáiduhttimin fylkkas. Dán áigodagas lea bargojuvvon guvttiin ráfáiduhttinguovlluin, goappešagat Álttá suohkanis. Nubbi lea Gorravári guovllu ráfáiduhttin – mii lea addán namas sierra geađgeáiggi kultuvrii. Nubbi lea báktesárgunguovlu Gávvuonas mii gullá Máilmmiárbái Álttás. Fjærtoftbruket ráfáiduhttin, mii lea rusttetráfáiduhttin, meariduvvui cuoŋománu loahpas.

Areála- ja kulturgáhttenossodat dieđihii geahčadeami 37 áššis, main árvvoštallojuvvi ahte lea várra dasa ahte doaimma sáhtá leat vuostálasvuođas automáhtalaš ráfáidahttojuvvon kulturmuittuiguin. Dán áššiin gávdne ovcci gos ledje automáhtalaš ráfáidahttojuvvon kulturmuittut.

Arkeologa Renate Martinussen registreremin dološ hávddi. Gowven: Evelyn Johnsen

Stuorámuš ovttaskasášši lea leamašan 420 kv geinnodaga geahčadeapmi fylkkarájis Álttás ja Hámmarfestii, Nussiris Fálesnuoris ja Svartnes-Bussesundas Várggáin. Eanemusat ledje oktanis gávccii arkeologa geahčadeamis.

Areálaplánafágalaš bagadallan

Finnmárkku fylkkagiella galgá maiddá addit areálaplánafágalaš bagadallama ja lágidiit regionálalaš areálaplánaforuma go suohkanat háliidit dan. Areála- ja kulturgáhttenossodat ovttahtá fylkkagiellada árvalusaid ja čielggademiid eanas unna ja stuora suohkanlaš areáplánaide maid fylkkas ráhkadiit. Finnmárkku fylkkagiella oaidná ahte mađi eanet dilálašvuođaid čielggada plánas, dađi álkít ja jođániit olbmuide lea čađahit iežaset huksenplánaid.

Ođđa Plána- ja huksenlága oahpaheapmi lea leamašan vuoruhuvvon ja dat lea gáibidan oalle ollu bargonávccaid. Ovttas Finnmárkku fylkkamánniin lágduvvi guovttebeaivasaš seminára fylkka suohkaniidda.

Nettportal NordAtlas, mii lea ovttasbargu gaskkal Finnmárkku fylkkagiellada, Finn- márkku Fylkkamánni ja Sámedikki, oáččui ođđa olgguldas hámi ja viiddiduvvi eambo fáddádásiiguin/čájehemiiguin. NordAtlasas gallededje badjel 18 000 olbmo measta vihtta miljovna deaivamiin. Mii eanemusat čájehuvvo leat skohtermáđiijat, muhto oaidnit maiddá ahte dieđut ealgabivddu birra ja kulturmuittogáhttema čájehemii maiddá ánggirit geavahuvvojit.

8. TABELLA: VÁLDOLOGUT AREÁLA JA KULTURGÁHTTEN

	2008	2009	2010
Galle geahčadeami	52	46	37
Galle automáhtalaš ráfáidahttojuvvon kulturmuittu fuobmán	21	12	9
Galle gulaskuddancealkámuša plánaáššiide	86	70	90
Gallii váidojuvvon ahte kulturmuittoláhka lea riikkajuovvon	4	0	3

Bátne dearvašvuohta

Finnmárku almmolaš bátne dearvašvuođa-bálvalus doaimma dearvašvuođa ovddideaddji ja eastadeaddji barguid, ja addá nuvtá bátne divššu vuoruhuvvon joavkkuide. Min áigumuš lea ahte olles álbmogis galget leat bánít mat doibmet bures ja mat sosiálalaččat leat dohkálaččat olles eallinagi.

Tabella vuolábealde čájeha ahte karies - dili min eanemus vuoruhuvvon joavkkuin (5-, 12- ja 18-jahkásaččain) lea buorránan ollu 2006 rájes. Sivvan sáhtta leat ahte iešguđetge báikkiin gávdnojit eanet bátne doaktárat ja ahte álbmot dearvašvuođabargu vuoruhuvvo eambo. Mis leat mihtidanindikáhtorat go dikšut mánáid/nuoraid vuolle 19–20 jagi geat leat geahču vuolde. Vuoruhuvvon joavkkut geahču vuolde leat 17 947 olbmo. Sis mii leat dikšon 16 067. Dát vástida dikšunproseantta mii lea 90.

Norgga Dearvašvuođafierpmádat

Bátne dearvašvuođabálvalussii lea stuora prošeaktan leamašan beassat mielde Norgga Dearvašvuođafierpmádahkii ja loahpparehkegiid sisasádden HELFO:i. Iešguđetge prošeavttaid bokte leat mañemus jagiid guovddázis ja báikkálaččat ásan vuodu sihkkarastit DGT-ovdáneami bátne dearvašvuođabálvalus mii váldá vuhtii láhkageatnegahttojuvvon informašuvdnasihkkarvuođa ja persovdnagáhttema gáibádusaid.

Eastadeapmi

Finnmárku bátne dearvašvuođabálvalussii lea maidá dán jagi leamašan mihtilmassan ahte lea ain biddjon stuorat deaddu eastadeapmái ja álbmot dearvašvuhtii. Dát lea dehálaš go mearrádušat mat váikkuhit bátne dearvašvuhtii dávjá dahkkojit bátne dearvašvuođa váldo ovdasvástádussuorggi olggobealde. Bátne dearvašvuođabálvalusa mielas lea dehálaš ovttasbargat suohkanlaš ásahusaiguin vai fylkka oazžu oktasá árjaidjama álbmot dearvašvuođabargui.

Mii leat virgádan guokte njunuš bátne divššara nuorta- ja oarjefylkka, ja oktan bajit-

bátne divššariin gaskafylkka dat resurssat vástidit 70 proseantta virggi. Fylkkagielda dagai čakčat šiehtadusa Dearvašvuođa Finnmarkkuin das ahte oastit anestesi-bálvalusaid Girkonjágga ja Hámmarfeastta buohcceviesus 600 000 ruvno ovddas jahkásaččat vai váldit vára narkosa bátne dikšunfálaldagas earenoamáš hearckes joavkkuide.

Fuollarihkun

Čáhcesullo bátne klinihka lei vuosttažin fylkka mii barggai prošeavttain mii lei bargočáđahanmálliid ja dagaldumiid birra dalle go váruha illástemiid ja fuollarihkumiid mánáid ja nuoraid ektui. Váldoáigumuš lea eastadit fuollarihkumiid, ja oazžut njiedjat proseantalogu pasieanttain geat eai boade šihttojuvvon diimmuide. Norggas gullá dat bargu dakkár suorgái mii vuoruhuvvo. Vuogit ja dagaldumit maid Čáhcesullo klinihka lea ráhkadan leat váldojuvvon atnui buot fylkka klinihkain.

Čáhcesullo klinihka lea mielde resursa-joavkkus mas leat fárus politijja, mánáidsuodjalusa, dearvašvuođastašuvvna, psykiáhtalaš ovtadaga, NAV, bátne dearvašvuođabálvalusa ovddasteaddjit, doavttir ja psykologa. Joavku galgá rávvet ja bagadallat konkrehta áššiin ja doaimmahit suohkanis eastadeaddji doaimmaid.

Dearvašvuohta Davin - vuosttašgeahččaladdanprošeakta

SAMINOR ja Sámi dearvašvuođadutkama guovddáš, Servodatdieđalaš medisiinna Instituhtha Romssa Universitehtas háliidit váldit mielde Norgga sámi álbmoga bátne dearvašvuođa oasseprošeaktan Dearvašvuođa- ja eallindili iskkadeapmái guovlluin gos lea sámi ássan (SAMINOR II). Mihttomearrin lea kártet Norgga sámi álbmoga bátne dearvašvuođadilálašvuođaid, oktan daid gullevaš sivaiguin. Metodaid leat ovdánahttan ja iskan guovtti geahččaladdan klinihkas; Báhcavuošas ja Honnesvágis leat 50 olbmo agis 18–69 jahkái searvan.

Bátne dearvašvuođadilli buorrána. Govven: Anne Line Trøften

Rekrutteren

2010:s leat mii rekrutteren 12 bátne doaktára, guokte bátne divššara ja guhtta bátne dearvašvuođačállin, nu ahte čavčča mielde Finnmarkkus gárte valjit bátne dearvašvuođabargit. Mii fertet ain leat aktiivvalaččat rekruttereme ja bisuheame bátne doaktáriid. Mii áigut eambo vuoruhit rekruttereme bátne doaktáriid Romssa Universitehtas.

Fylkkadiggi mearridii geassemánus ahte fylkka galgá bisuhit klinihkkastruktuvrra. Fylkka stuora klinihkain dat eaktuda ain ollu ambulerema.

Mii fállat bátne divššárstudeanttaide Romssa Universitehtas bargohárjehallama oahpu čadahettiin. Oktiibuot ovcci bátne divššaris lea leamašan bargohárjehallan Finnmarkku iešguđetge klinihkain. Dasa lassin lei gávccii bátne doavttirstudeantta Finnmarkkus eret geassebargu min klinihkain.

Universitehtaklinihkat

Finnmarkkus leat guokte bures doaimbi universitehtaklinihka Álttás ja Hámmarfeasttas ja jagi 2010 ledje oktiibuot gávccii studeantta 6,5 mánu bátne doaktároahpus Romssas, ja dat lea olles studeantearri.

Gealboovddidanplána

Ásahuvui osolaččaid oktiibiddjojuvvon bargujoavku mii galgá ráhkadit gelbbolašvuođaplána bátne dearvašvuođabálvalusaide mat čatnasit Bátne dearvašvuođaplána 2010–2013 mihttomeriide.

9. TABELLA : VÁLDOLOGUT BÁTNE DEARVAŠVUOHTA – KVALITEHTA

Karieashaga báníid proseanttaassi	Finnmárku 2008	Finnmárku 2009	Finnmárku 2010	Norga 2009 ¹⁰
5-jahkásaččat	73	76	76	80
12-jahkásaččat	34	32	37	49
18-jahkásaččat	9,6	10	8	16

Regionála plánen ja dutkan Finnmárkkus

Hálddašanođastus oktan ođđa plána- ja huksenlágain (PHL) lea nannen regionálalaš plánema leat reaidun fylkka ovdáneapmái. Finnmárkku fylkkagiella lea guhkit áiggi muhtun surggiin bargan regionála plánemiin ja oalle muddui deavdá daid hástalusaid maid Stuorradiggi lea bidjan vuodđun hálddašanođastusa ja ođđa plána- ja huksenlága oktavuodas.

Čáhceresursahálddašeapmi

Čáhceresursaođastus mielddisbuktá ahte fylkkagiella oaččui ođđa barggaid čáhceresursahálddašeami dáfus. 2015 rádjái galgá leat ráhkaduvvon regionála plána buot čázá-dagaide ja mearraguovlluide Finnmárkkus. Ulbmilin lea ahte buot čáhcegávdnosat galget olahit buori birasdilálašvuoda. Bargu vástideaddji plánaiguin eará surggiide Finnmárkkus jotkojuvvo boahhtevas jagiid.

Strategiijadokumeanttat ja regionálalaš plánat

Regionála plánen lea dárbbalaš vai čoavdá barggaid ja áimmahuššá beroštumiid mat leat suohkandási olggobealde ja vai «jorgala» ja heiveha našunála politihka báikkálaš dilálašvuodaide. Regionálalaš plánain maid mii Finnmárkku fylkkagielladas ráhkadit galgá leat guhkesáiggi perspektiiva ja dat váldet ovdan dehálaš strategalaš boahteáigásaš hástalusaid mat mis leat.

Dát strategiijadokumeanttat ja regionálalaš plánat leat dohkkehuvvon:

- Finnmárkku fylkkagiellada Gaskariikkalaš strategiijat 2011–2014
- Finnmárkku Guolástus- ja mearradoallostrategiijat 2011–2014
- Finnmárkku Bätneđearvašvuoda-plána 2010–2013

Lea mearriduvvon álgigoahitit dákkár strategiijaiguin ja regionálalaš plánaiguin:

- Guolástus- ja mearradoallostrategiijat 2011–2014
- Finnmárkku museastrategiija 2011–2015
- Plána Finnmárkku fágaskuvlii 2011–2014
- Regionálalaš bieggafápmoplána 2011–2014
- Finnmárkku fylkkagiellada sámi gelbbolašvuoda strategiijapláná 2011–2014
- Strategiija Finnmárkku alit ohppui ja dutkamii 2011–2014

Finnmárkku fylkkagildii lea čáhci ja biras ođđa hástalusat. Govva lea Báhčaveaivuoas Mátta-Várjjagis, Girkonjára oidno duohkin. Govven: Trond Magne Henriksen

RIG Finnmárku

Norgga dutkanráđdi válljii joatkit 2007–2009 RIG - prográmmain (Regionála innovašuvnna gaskaomiiguin) olggos jagi 2010. Oktiibuot lea fylkkagiella juolludan 6,55 miljovna ruvno. RIG-ruđaid mihttomearri lea ovddidit ealáhusain eanet innovašuvnna ja árvoháhkama dakko bokte go nanne regionála dutkama ja ovdáneami (DjO). Finnmárkku fylkkagiella oamasta RIG Finnmárkku. Regionálalaš ovtasbarggu bokte láchčá RIG - Finnmárku dili fierpmádagaide ja doaimmaid mat galget lasihit fitnodatálggahuvvon DjO-doaimmaid ja oažžut eanet ovtasbarggu DjO-birrasin. Prográmmas leat ruđat maid šaddá ohat, ja ovttaskasfitnodagat, fitnodatfierpmádagat ja DjO-birrasat leat das ožžon ruđaid. RIG Finnmárku lea olles áigodagas addán doarjagiid oktiibuot 43 prošeaktii ja doimbii.

Regionálalaš dutkanfoanda

Regionálalaš dutkanfoanda – Davvi-Norgga foandaregiovdna doaibmagodii formálalaččat ođđajagimanu 1.b.rájes. Foandaregiovdna almmuhii vuohččan geassemánus. Oktiibuot bohte sisa 42 ohcamuša. Dáin ledje njeallje váldoohcci Finnmárkkus eret. Finnmárku oaččui ruhtadeami buot njealji ohcamii. Ledje maiddá vihtta ohcama mas Finnmárku ása- husat ledje mieldeohccit, dáin ohcamušain ožžo golbma ohcamuša doarjaga. Nuppi almmuheamis lei ohcanáigemearri golggotmánus. Foanda vuostáiválddi oktiibuot 31 ohcamuša, muhto njeallje ohcama váldojuvvojedje eret formálalaš boasttuvuodaid geažil. Ovcci prošeavtta ožžo ruđaid, dain leat guokte váldoohcci Finnmárkkus eret. Dutkanfoanda lea oktiibuot juolludan prošeakta- doarjagiid 27,5 miljovna ovddas.

Bargoaddipolitiikka ja oktasaš bálvalusat

Finnmárku fylkkagielda lea čađahan buot min doaimmain bargobiraskártema. Bargu álggahuvvui 2009 geasi ja gárvvistuvvui 2010 čavčča. Bohtosat čájehit ahte mii leat norgga bargoeallima gaskamearálaš dásis vaikko mis vuos leat muhtun hástalusat báhcán. Logi olmos vástidit gávccis ahte sii leat čevalái dainna go barget Finnmarkku fylkkagielddas.

Ođđa bargoaddiststrategiija

Fylkkadiggi dohkkehii juovlamánus ođđa bargoaddiststrategiija jagi 2020 guvlui. «Miellagiddevaš barggut». Dehálaš suorggit fylkkagieldda bargoaddipolitiikkas leat bargosearvevuhta, hálldašit personála- ja organisašuvdnaáššiid, DBS, bálkášiehtadallamat, rekrutteren, gealbobajideapmi ja hovdenovdáneapmi. Strategiijadokumeantta vuodul galgá iešguđetge surggiin dađstaga ráhkadit plánaid, doaimmaid ja reaiduid nu ahte Finnmarkku fylkkagielda ovdanbohtá bivnuhis bargosadjin.

Buohcanjávka njedjan

Finnmarkku fylkkagieldda ollislaš buohcanjávkan lei 6,1 proseantta. Dát lea njedjan 7,4 proseantta ektui jagi 2009. Mánnga skuvllas ja bátnedearvvašvuodasuorggis lea nanu njedjan. Buohcanjávkan lea njedjan buot ahke- ja virgejoavkkuin. Sivvan njedjamii sáhtá leat dat bargu maid doaimmahusat obbalaččat lea bargan DBS suorggis, sii leat earenoamážit čuovolan buohccindieđihuvvon olbmuid ja psykososiálalaš bargobirrasa ektui leat leamašan doaimmat.

Bálkáčiealggadeami vásahusat

Bálkáčiealggadeapmi lei guovddáščielggadeapmi mas ledje bálkášiehtadallamat buot bargiide. Mii oaččuimet soabaduvvon beavdegirjiid eanas fágaserviiguin, earret ovttain boatkkain 5. kapihttalas ja ovttain boatkkain 3. kapihttalas. Miessemánus manne guovddášis bargoheaittagii, ja dát čuoza muhtun osiide Finnmarkku fylkkagielddas. Guovddášhállddaha bargit ja muhtun joatkkaskuvllat váldojuvvojdedje bargoheaittagii fárrui.

Eallinmuttopolitiikka

62 olbmo geavahedje 80/100-ortnega mii jotkojuvvo ja árvvoštallojuvvo guovtti jagi geahčen. Dán ortnega mielde sáhttet bargit gaskkal 62 ja 67 jagi bargat 80 proseantta

Bargoveagahoaiva Wenche Elveslett (olgešr.) sávvá ođđa bargiguoktái Kari Thomassenii ja Charles Pettersonii buresboahitima FFGii. Govven: Trond Magne Henriksen

virggis olles bálkkáin. Doaimma lea jurddašuvvon leat molssaeaktun šiehtadus mearriduvvon penšuvdnii, vai mii bisuhit min čeahpes senioraid guhkit barggus.

Arkiiva

Ášše-/arkiivavuogádahkii registrerejuvvojdedje oktiibuot 17 549 sisa- ja olggossádejuvvon dokumeantta. Dát leat 1 223 dokumeantta eanet go 2009:s.

FFG opmodat

Finnmarkku fylkkagielda oamasta sullii 130.000 kvm. vistehivvodaga. Investerenbušeahhta lei 138 miljovna ruvno, mas 128 miljovna ruhtaduvvui loanaiguin. Dás sáhttit namuhit Girkonjargga joatkkaskuvlla gos dáhki molsojuvui ja biddjojuvvui lassiskoadaš ja 80 ođđa láigolanja ohppiide Hámmarfeasttas mat gárvvistuvvojit 2011:s. Deanu joatkkaskuvllas lea lášmmohallansálie biddjojuvvon ođđa láhtti ja hálldahusvisti lea ožžon ođđa lásiid ja ođđa olgošijboadađahaga. Bargu divodit ohppiidinternáhta Báhcaveajis lea álggahuvvon ja ođđa bátnekliihka huksen Girkonjargii lea mearriduvvon, ja álggahuvvon jagi loahpas. Prošeakta «Skuvlageavahanplána» lea bargu mii galgá vistehivvodaga dahkat beaktileabbun sihke vuovdima ektui ja dan dáfus ahte galget leat hálbbes areálat mat leat heivehuvvon skuvllaid doaimmamáliide. Prošeakta galgá earret eará buktit juohke skuvlii guhkesáiggi viste- ja ovdánahttinplánaid, ja galgá gárvvistuvvon 2011 čakčii.

Mis leat obbalaš ruđat divodemiide, ENØK/DBS:i, buohkaide beassama hábmemii ja

buollinsihkkarastimii. Ollu geavahuvvui liigeskoadaštemiide, stivrenvuogádagaide ja áibmomolsunrusttegiidda. Visttiin oaidnigohtá ahte dat leat eanet divoduvvon.

Diehtajuohkinteknologiija (DT)

Finnmarkku fylkkagieldii mearriduvvui ođđa DT-strategiija jagi 2010. Geavaheddjiide lea deháleamosin leamašan ahte mii geavahišgođiimet Windows 7 ja office 2010 buot dihtoriin, ja ahte odasteimmet serveriid. Leat maiddái áshuvvon ođđa sihkkarvuoda-doaimmat fierpmádagas mainna leat ožžon eanet máskitvuoda. Doaimmagolut juohkásit gaskkal govdašáhtti ja interneahtha buot fylkkagieldda doaimmaide ja oktasaš DT-steallái. Guokte goalmádasoassi investerenruđas lea adnon oastit mátkedihtoriid buot vuosstašjagi joatkkaskuvlla ohppiide. Eará investereamat leat leamašan liseanssat, ja divodeamat ja odasteamat oktasaš DT-steallis. DT-ossodat lea deattuhan digitaliserema bátnedearvvašvuoda bálvalusas, ja lea laktán bátnedearvvašvuoda bálvalusa Norgga Dearvvašvuoda fierpmadahkii. DT-ossodat lea meannudan 6 589 jearaldaga, mii lea 585 eanet go 2009:s.

Gulahallanbargu

Hálldašan- ja DGT Direktoráhtta (Difi) čađahii kvalitehtaiskadeami buot Norgga fylkkagielddalaš neahtasiidduin. Neahtabáiki fff.no oačču guđa násttis olles vihtta násti, ovttá nástti eanet go guokte jagi dás ovdal. Neahttabáikkis ledje diibmá 121 211 galledeaddji. Veahás lassáneapmi 2009 rájes. Olles jagi miehtá lea media muitalan viidát Finnmarkku fylkkagieldda doaimmaid birra. Neahtamediaid lea fylkkagieldda, ollesáiggepolitiikkáriid ja jodiheiddjiid birra muitaluovon 2 427 artiikkalis. Sosiála media leat váldojuvvon atnui oainnusindahkat álbmogii min doaimmaid ja politiikkalaš mearrádušaid. Facebooksiidu ođastuvvo jámmat, ja mii geavahit Twittera seamma áigumuššii. Flickr:s sáhttet buohkat viežžat govaid eahpegávppálaš atnui, ja videobálvalusa Vimeo bokte háliidit mii áshahit eambo ealli oktavuoda gaskkal fylkkagieldda ja álbmoga. Magasiidna Drømmefangeren almmuhuvvui golmma geardde, ja juhkojuvui buot Finnmarkku báikedoaluide, konferanssain ja muhtun allaskuvllaide ja universitehtaide. Čujuhusas fff.no:s ledje 2010:s oktiibuot 520 preassadieđahusa/ášši, mii lea veahás lassáneapmi jagi 2009 ektui.

Ekonomalaš váldologut

Fylkkaráddeolmmái ovdanbidjá 2010 rehketoallu mii čájeha posiitiivvalaš bohtosa mii lea guhitta miljovna ruvno.

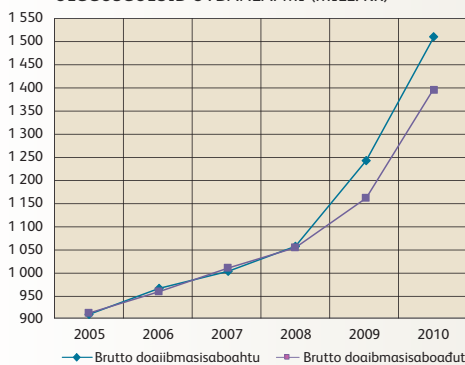
2010:s sirdojuvvojede fylkkagildii ođđa barggut Stáhtas hálddašanođastusa oktavuodas. Stuorámu bargu mii sirdojuvvui lei ovdasvástáduš 878 km riikageidnui. Dát mielddisbuvttii measta duppalastima fylkkagielddalaš geaidnofierpmádagas. Ođastusa geažil, fylkkagielddas friddja sisabođut lassánejedje oalle ollu. Stuorámu lassáneapmi gulai ođđa geainnuide ja dagai 198 miljovna ruvno. Viidáset lea ođastus dagahan ahte doaibmagolud, investeremat ja vealgi lea fylkkagielddas lassánan ollu. Vaikko vel loatnavealgi lea lassánan 305 miljovnnain ruvnuin 2008:s 2010 rádjái, mii vástida 40,7 proseantta lassáneami, de reantoolggosgolud leat njiedjan 8 miljovnnain ruvnuin seamma áigodagas. 2010 vuollegis reantodási lea sivvan njiedjamii. Reantodási lea vuollin ja vuordimis dat badjána moatti jagi geahčen. Guokte proseantta badjáneapmi reantodásis meroštallojuvvo dagahit lassá finánsagoluid mat dahket sullii 3,7 miljovna ruvno.

Doaibmarehketdoallu čájeha stuora variašuvnnaid brutto doaibmabohtosis ja netto doaibmabohtosis áigodahkii 2008 rájes 2010 rádjái. Dát lea vuosttažettiin daningo leat leamašan stuora spiehkastagat gaskkal olggosgoluid ja sisabođuid mat gullet várrejuvvon stáhtalaš ruđaide¹¹. Sivvan spiehkastahkii lea ahte olggosmáksimat manggajagáš prošeavttaide ja vuostáiváldojuvvon stáhtalaš juolludeamit eai fievrereduvvo seamma rehketoallojagis. Dát várrejuvvon ruđat eai leat oassin fylkkagieldda dábbalaš doaimmas. Stuora erohusat gaskkal ruđa mii lea geavahanláhkái ja dáid ruđaid geavaheapmi addá danne boasttu gova fylkkagieldda duohta doaibmafriddjavuođa.

Buoret doaibmafriddjavuohta

1. govus čájeha fylkkagieldda dadistaga sisabođuid ja olggosgoluid ovdáneami,

GOVUS 1 DOAIBMASISABOĐUID JA DOAIBMA-OLGGOSGOLUID OVDÁNEAPMI (MILL. KR)

10. TABELLA DOAIBMAREHKETDOALLU

Logut mill. kr	Rehketdoallu 2008	Rehketdoallu 2009	Rehketdoallu 2010	Muddejuvvon bušeahtta 2010	Erohus
Fylkkavearru	267,5	270,3	291,2	281,3	-9,9
Rámmadoarjja	556,1	626,5	860,6	859,3	-1,3
Sirdimat	319,1	391,9	451,7	128,2	-323,5
Eará doaibmasisabođut	75,4	76,6	77,5	85,9	8,4
Oktiibuot brutto doaibmasisabođut	1 218,1	1 365,3	1 681,0	1 354,7	-326,3
Oktiibuot brutto doaibmaolggosgolud	1 247,5	1 288,5	1 543,5	1 303,4	-240,1
Brutto doaibmabođus	-29,4	76,7	137,5	51,3	-86,2
FINÁNSASISABOĐUT					
Reantosisabođut	22,7	11,2	17,8	13,0	-4,8
FINÁNSAOLGGOSGOLUT					
Reantoolggosgolud	43,8	31,6	35,9	36,4	0,5
Loatnaoassemáksu	23,5	27,5	30,0	30,0	0,0
Eará finánsaolggosgolud	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Geahpádus	48,7	54,6	60,1	60,1	0,0
Netto doaibmabođus	-25,3	83,4	149,5	58,0	-91,7
Investerenrehketdoalu goluid ruhtadeapmi	7,7	3,9	70,9	57,9	-13,0
Ovddit jagiid rehketdoalu geavahus unnit goluiguin	0,0	0,0	1,4	0,0	-1,4
Netto liigudeapmi	33,1	-78,1	-72,6	-0,1	72,5
Jagi badjelbáza/vuolláibáza	0,1	1,4	6,0	0,0	-6,0

11. TABELLA: INVESTERENREHKETDOALLU

Logut mill. kr	Rehketdoallu 2008	Rehketdoallu 2009	Rehketdoallu 2010	Muddejuvvon bušeahtta 2010	Erohus
Oktiibuot sisabođut	10,7	12,0	30,9	0,0	-30,9
Oktiibuot olggosgolud	94,4	177,3	251,8	316,9	65,0
Finánsasirdimat					
Loanat earáide	-8,0	8,0	14,6	0,0	-14,6
Ossosiid ja ossodagaid oastimat	12,6	-6,3	10,5	4,0	-6,5
Máksit ovddit jagiid mávssetkeahtes	0,0	0,0	11,2	0,0	-11,2
Liigudeamit čanakeahtes investerenfoanddaide	21,9	14,5	66,3	19,7	-46,6
Liigudeamit čadnojuvvon foanddaide	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Máksinnávccalašvuoda hearbaváriide	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oktiibuot finánsasirdimat	26,6	16,3	102,6	23,7	-79,0
Ruhtadandárbbut	110,3	181,6	323,6	340,5	17,0
Máksojuvvo ná:				0,0	
Loanat	58,7	126,2	184,9	268,5	83,6
Sisa máksojuvvon loanat	3,5	6,8	7,8	0,0	-7,8
Vuovdán ossosiid ja ossodagaid	1,4	5,5	0,0	0,0	0,0
Geavahan ovddit jagiid geavahkeahtes	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sirdimat doaibmarehketdoalus	7,7	3,9	70,9	56,1	-14,8
Geavahan hálddašanfondaide	3,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Geavahan čanakeahtes investerenfondaide	33,5	28,0	26,4	15,9	-10,5
Geavahan čadnojuvvon fondaide	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Geavahan máksinnávccalašvuoda hearbaváriid	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Oktiibuot ruhtadeapmi	110,3	170,4	290,0	340,5	50,6
Mávssetkeahtá/geavatekahtá	0,0	-11,2	-33,6	0,0	33,6

11 Vuosttažettiin regionálaš ovdáhttinruđat Gieldda- ja guovludpartemeanttas

2005 rájes 2010 rádjái. Gráfa čájeha mot fylkkagieldda doaibmafriddjavuohta lea ovdánan dán áigodagas. Brutto doaibma-sisaboađut – ja olggosgolut leat divvojuvvo várrejuvvo stáhtalaš doarjagiidda¹². Gráfa čájeha ahte lei unnán doaibmafriddjavuohta áigodagas 2005 rájes 2008 rádjái, mas dađistaga sisaboađut ja olggosgolut sullii leat seamma dásis. 2008 rájes 2010 rádjái lea doaibmafriddjavuohta lassánan. Dađistaga sisaboađut lassáneammas go olggosgolut. Dát addá fylkkagieldii buoret vejolašvuođa liigudemiide várreret ruđa. Dat dagaha ahte

fylkkagielda ii leat nu rašši vuordemeahttu goluide ektui.

Rámmasurggiid netto doaibmaolggosgolut

2. govus čájeha ahte oahpahus ja johtalus leat stuorámus suorggit Finnmárkku fylkkagielddas. 2010:s vástidii oahpahus ja johtalus 80,8 proseantta fylkkagieldda netto doaibmaolggosgolui. 2009 rájes 2010 rádjái lea johtalusas nettoolggosgolui lassánan 78,2 proseanttain. Dása lea sivev hálldašanođastus ja vuosttažettiin stáhtalaš riikageainnuid badjelasas váldin. Ruhtajuolludeapmi

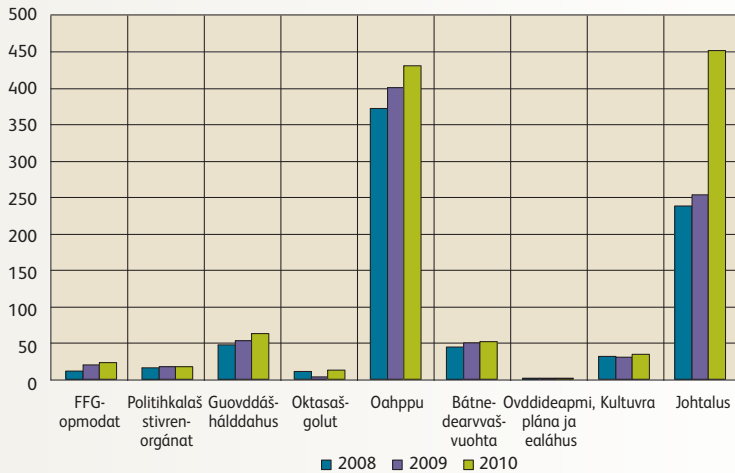
johtalussii dán ođastusa oktavuodas lassánii 197,9 miljovnnain ruvnnuin, áimmahuššan dihte sirdojuvvo geainnuid divodemiid ja doaimmahit Áknoluovtta – Ákšovuona fearga-oktavuoda. Guovddášhállddahas rámmasuorggis leat netto doaibmaolggosgolut lassánan 17 proseanttain. Lassáneapmi lea vuosttažettiin daningo leat ásuovvun logi ođđa virggi hálldašanođastusa oktavuodas. Oktasašgolut rámmasuorggis leat olggosgolut lassánan 221 proseanttain 2009 ektui, sivev dása lea ahte vuostáiváldojuvvo lassárvodivatbuhtadus investeremiin lea geahpeduvvo 9,2 miljovnnain ruvnnuin. Dán geahpideamis lea 3,5 miljovna ruvdno lassárvodivatbuhtadus mii lea sirdojuvvo doaibma- ja investererehketdoalus. Dát sirdin bohtá lassáneammas jahkásaččat 20 proseanttain 2014 rádjái, dalle visot lassárvodivatbuhtadus bohtá sirdojuvvo investererehketdollui. Fylkkagieldda investererehketdoalus lassárvodivatbuhtadus dagai 17,5 miljovna ruvno 2010:s.

Nanu lassáneapmi investeremiin

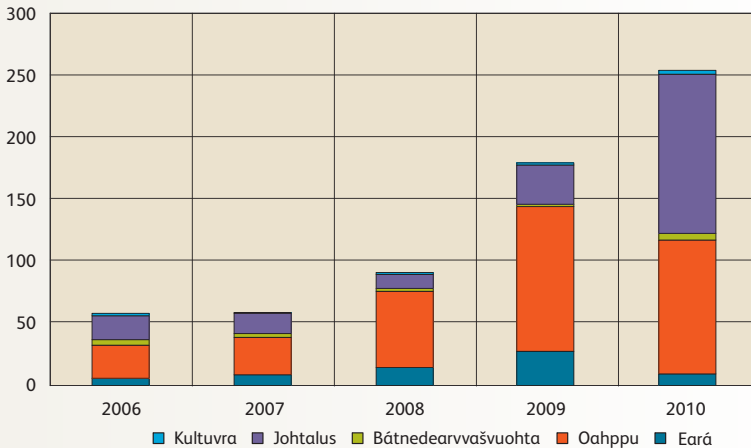
3. govus čájeha ahte Finnmárkku fylkkagielddas leat investeremat lassánan mealgadii manemus guovtti jagis. 2008 rájes 2010 rádjái leat investeremat lassánan 157,4 miljovna ruvnnuin, 94,4 miljovna ruvno rájes 2008:s ja 251,8 miljovna ruvdnui 2010:s, mii vástida 166,6 proseantta lassáneami. Stuorámus lassáneapmi lea geaidnoinvesteremiin ja vuosttažettiin hálldašanođastusa geažil, mas fylkkagielda válddii badjelasas ovddasvástádusa eará riikageainnuide, 623 km geainnus sullii 1.501 km geidnui. Geaidnoinvesteremat lassáneami 2009:s 2010 rádjái 96,8 miljovnnain ruvnnuin.

Stuorámus investeremiid leat čađahan geainnuin ja skuvlavisttiin. 2010:s dahke geaidno- ja skuvlavesteinvesteremat oktiibuot 127,5 miljovna ruvno ja 107,5 miljovna ruvno. Geaidnoinvesteremiin dahke Idja-

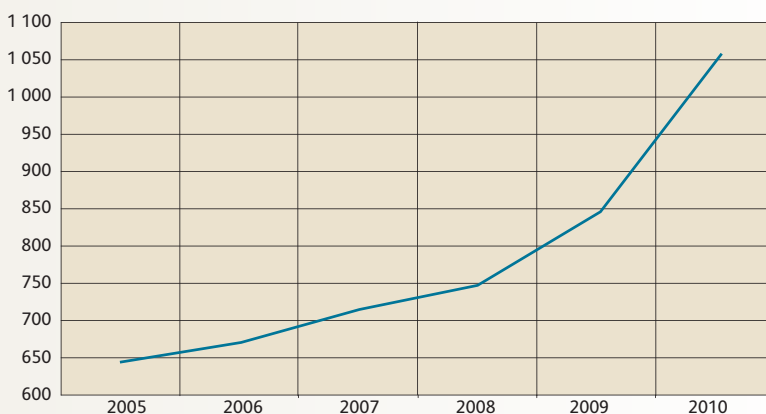
GOVUS 2 NETTO DOAIBMAGOLUID RÁMMASURGGIID OVDÁNEAPMI (MILL. KR)

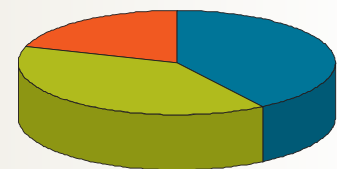
GOVUS 3 INVESTEREMAT 2006–2010 (MILL. KR)

GOVUS 4 LOATNAVEALGGI OVDÁNEAPMI (MILL. KR)

GOVUS 5 BRUTTO DOAIBMAOLGGOSGOLUT

Brutto doaibmaolggosgolut

Fylkkagieldda brutto doaibmaolggosgolut juohkásit gálvvuid ja bálvalusaid oastimiidda, bálkágoluide ja sirdimiidda. Gálvvuid ja bálvalusaid oastin dahká stuorámus golu mii dahká 45 proseantta. Bálká- ja penšuvdnagolut dahket oktiibuot 36,6 proseantta fylkkagieldda olggosgolui.

vuonduoddara divodeamit 91,3 miljovna ruvno. Stuuramus investereren oahpahasuorggis lei odđa láigolatnjavistti investereren Hámárfeastta joatkkaskuvllas mii mávssii 64,8 miljovna ruvno. Eará investeremat 2010:s leamašan DT-investeremat, mat dahke 4,6 miljovna ruvno.

Investerenrehketdoallu čájeha ahte investeremiin lei lassigolaheapmi oktiibuot 33,6 miljovna ruvno ovddas 2010:s. Lassigolaheapmi gullá Idjavuonduoddara investeremiidda. Prošeavtta ovdáneapmi čilgejuvvo leat sivvan badjelmeari golaheapmái. Prošeavttas leat ollu eananbihtát iešguhtetge investerendásiin.

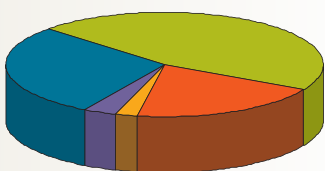
Loatnavealgi ollu lassánan

4. govus čájeha ahte Finnmárku fylkkagieldda loatnavealgi lea lassánan ollu maŋemus guovtti jagis. 2008 rájes 2010 rádjái lea loatnavealgi lassánan 305 miljovnnain ruvnnuin, mii vástida 40,7 prosentta. 31.12.2010 muttos lei fylkkagieldda loatnavealgi ovttá miljárda ruvno.

Váldooassi fylkkagieldda investeremiin ruhtaduvvo loatnaváldimiiguin. 2010:s ruhtaduvvojede investeremat 251,8 miljovna ruvno ovddas 184,9 miljovna ruvnoš loatnaváldimiin, mii dahká 73 proseantta ruhtadeamis. Loatnaváldimat lassánedje 126,2 miljovnnain ruvnnuin 2008 rájes 2010 rádjái. 2008 rájes 2009 rádjái loatnaváldin lassánii vuosttázettiin daningo skuvlavisttiin dahke eanet investeremiid. Eanet geaidnoinvesteremat leat vuosttázettiin sivvan loatnaváldimiid lassáneapmái 2009 rájes 2010 rádjái. Stáhtalaš riikageainnuid badjelassas váldin lea mielddisbuktán ahte fylkkagielddas lea vealgi ollu lassánan 2009 rájes 2010 rádjái.

2009 rájes 2010 rádjái lassána investeremiin iežasruhtadanoassi 65,4 miljovnnain ruvnnuin,

GOVUS 6 BRUTTO DOAIBMASISABOADUT

- Geavaheddjiid máksu 2%
- Gávpe- ja láigosisaboadut 2,6%
- Sirdimat 26,9%
- Rámmadoarjja 51,2%
- Fylkkavearru 17,3%

Brutto doaibmasisaboadut

6 govus čájeha fylkkagieldda doaibmasisaboaduđ čoaškádusa. Fylkkagieldda friddja sisaboadut (rámmadoarjja ja fylkkavearru) oktiibuot 68,9 proseantta ovddas dahket stuuramus oasi fylkkagieldda sisaboaduđin.

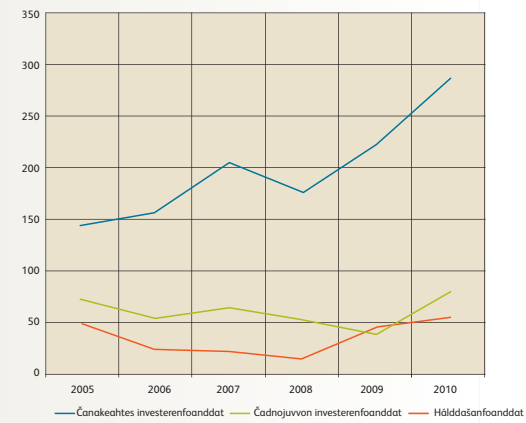
juoga mii lea veaháš hehtten vealgelasáneami. Dása lea vuosttázettiin sivvan dat ahte johtalusas leat sirdojuvvo doaimarudat maiguin máksá geaidnoinvesteremiid.

Eanasoassi investeremiin ruhtaduvvo loatnaváldimiin, mii dagaha dan ahte loatnavealgi lassána. Alla loatnavealgi mielddisbuktá eanet finánsagoluid, mii fas dagaha heajut doaimabohtosa. Finnmárku fylkkagieldda máksá unnimusmávssu dain loanain mat das leat, mii dagaha dan ahte loatnavealgi lassána jođáneappot, dan ektui go jus fylkkagielddas livččii oanehit vulošmáksináigi loanain.

Foandarudat

7. govus čájeha ahte liigudeapmi čanakehtes investerenfoanddaide, čadnojuvvo doaimafoanddaide ja hálldašanfoanddaide lea lassánan 39,9 miljovnnain ruvnnuin, 63,9 miljovnnain ruvnnuin ja 9,4 miljovnnain ruvnnuin 2009 rájes 2010 rádjái. Čadnojuvvo doaimafoanddat leat stáhtalaš várrejuvvo rudat. Leat dušše čanakehtes investeren- ja hálldašanfoanddat maid fylkkagieldda sáhtta hálldašit friddja. Foanddaid maid sáhtta hálldašit leat áigodagas 2005 rájes 2008 rádjái dađistaga unnon. 2008 rájes, 2009:s ja 2010 rádjái leat liigudeamit lassánan nu ahte foanddat 2010:s leat veaháš badjelis 2005 dási.

GOVUS 7 FOANDALIIGUDEMIID OVDÁNEAPMI (MILL. KR)

Balánsarehketdoallu

Balánsarehketdoallu addá bajilgova fylkkagieldda hálldoomiin, vealggis ja iežaskapitálas. Hálldoomit lassánedje 506,3 miljovnnain ruvnnuin 2010:s. Dát lei vuosttázettiin daningo penšuvdnaruhta, rusttetruhta ja reaidoruhta bänkkuš lassánii. Fylkkagieldda guhkesáigi vealgi lea lassánan 289,3 miljovnnain ruvnnuin 2009 rájes 2010 rádjái. Dás dahká loatnavealgi lassáneapmi 204,5 miljovna ruvno ja lassánan penšuvdnageatnegasvuodát dahket 84,8 miljovna ruvno.

12. TABELLA: BALÁNSAREHKETDOALLU 2006–2010

Tall i mill. kr	2006	2007	2008	2009	2010
HÁLDOOAMIT					
Johtooamit	393,9	466,1	404,9	474,3	674,0
Dasa gullet:					
Oanehisáigi gáibádusat	73,2	84,9	93,3	90,8	75,4
Vuoitospiehkastagat	26,7	29,6	36,8	42,3	53,2
Ossosat ja ossodagat	0,0	0,0	0,0	15,2	0,0
Kássa, poastagiuro, bänkuruhta	294,0	351,6	274,8	325,9	545,4
Rusttetruđat:	1 756,6	1 834,5	1 961,0	2 170,1	3 150,8
Dasa gullet:					
Loanat, ossosat ja ossodagat	44,0	43,7	31,6	35,4	60,0
Penšuvdnaruhta	747,1	814,2	891,8	974,4	1 068,5
Bistevaš opmodagat ja rusttegat	924,0	917,0	953,8	1 081,7	1 265,1
Dávvirat, mášinnat ja fievráđusat	41,5	59,6	73,8	78,6	83,6
OKTIIBUOT HÁLDOOAMIT	2 150,5	2 300,6	2 365,9	2 644,4	3 150,8
IEŽASKAPITÁLA JA VEALGI					
Iežaskapitála	484,8	528,7	499,7	587,0	752,6
Oanehisáigi vealgi	144,9	141,4	130,9	142,8	194,3
Guhkesáigi vealgi	1 520,8	1 630,5	1 735,3	1 914,6	2 203,9
Dasa gullet:					
Penšuvdnageatnegasvuodát	851,2	916,5	986,7	1 065,4	1 150,2
Loanat (obligášuvdna-/sertifikáhtaloatna, jna.) x)	669,6	714,0	748,6	849,3	1 053,7
OKTIIBUOT IEŽASKAPITÁLA JA VEALGI	2 150,5	2 300,6	2 365,9	2 644,4	3 150,8

ALTA/ÁLTÁ

Tannkliniken/Bátne divššohat
Alta videregående skole/Álttá joatkkaskuvla
Ensemble Noor

BERLEVÅG/BEARALVÁHKI

Tannkliniken/Bátne divššohat
Nordkapp maritime fagskole og
videregående skole (LOSA)/
Davvenjårgga maritiibma fágaskuvla ja
joatkkaskuvla (LOSA)

BÅTSFJORD/BÁHCAVUOTNA

Tannklinikk/Bátne divššohat
Nordkapp maritime fagskole og
videregående skole (LOSA)/
Davvenjårgga maritiibma fágaskuvla ja
joatkkaskuvla (LOSA)

GAMVIK/GÁŅGAVIIKA

Tannklinikk/Bátne divššohat
Nordkapp maritime fagskole og
videregående skole (LOSA)/
Davvenjårgga maritiibma fágaskuvla ja
joatkkaskuvla (LOSA)

HAMMERFEST/HÁMMARFEASTA

Tannklinikk/Bátne divššohat
Tann- og kjevekirurgisk klinikk/Bátne- ja
oalulkiurgijja klinihkka
Hammerfest videregående skole/
Hámmarfeasta joatkkaskuvla LINK

HASVIK/ÁKŅJOLUOKTA

Tannklinikk/Bátne divššohat
Nordkapp maritime fagskole og
videregående skole (LOSA)/
Davvenjårgga maritiibma fágaskuvla ja
joatkkaskuvla (LOSA)

KÁRÁŠJOHKA/KARASJOK

Tannklinikk/Bátne divššohat

GUOVDAGEAIDNU/KAUTOKEINO

Tannklinikk/Bátne divššohat

LEBESBY/DAVVEŠIIDA

Tannklinikk/Bátne divššohat

LOPPA/LÁHPI

Tannklinikk/Bátne divššohat
Nordkapp maritime fagskole og
videregående skole (LOSA)/
Davvenjårgga maritiibma fágaskuvla ja
joatkkaskuvla (LOSA)

Finmark/Finnmárku

MÁSØY/MUOSÁT

Tannklinikk/Bátnedivššohat
 Nordkapp maritime fagskole og
 videregående skole (LOSA)/
 Davvenjárgga maritiibma fágaskuvla ja
 joatkkaskuvla (LOSA)

UNJÁRGA/NESEBY

Tannklinikk/Bátnedivššohat

NORDKAPP/DAVVENJÁRGA

Tannklinikk/Bátnedivššohat
 Nordkapp maritime fagskole og
 videregående skole (LOSA)/
 Davvenjárgga maritiibma fágaskuvla ja
 joatkkaskuvla (LOSA)

PORSÁNGU/PORSANGER

Tannklinikk/Bátnedivššohat
 Lakselv videregående skole/
 Leavnnja joatkkaskuvla

SØR-VARANGER/MÁTTA-VÁRJJAT

Tannklinikk/Bátnedivššohat
 Kjeveortopedisk klinikk/Oalulkirurgiija
 klinihkka
 Kirkenes videregående skole/Girkonjárgga
 joatkkaskuvla
 Pasvik folkehøgskole/Báhčaveaji
 álbmotallaskuvla

DEATNU/TANA

Tannklinikker i Tana og i Seida/Deanu ja
 Sieiddá bátnedivššohagat
 Tana videregående skole/Deanu
 joatkkaskuvla
 Nordkapp maritime fagskole og
 videregående skole (LOSA)/
 Davvenjárgga maritiibma fágaskuvla ja
 joatkkaskuvla (LOSA)

VADSØ/ČÁHCESUOLU

Fylkeskommunens
 sentraladministrasjon/Fylkkagiellada
 guovddášhálldahus
 Tannklinikk/Bátnedivššohat
 Vadsø videregående skole/Čáhcesullo
 joatkkaskuvla
 Finnmark fylkesbibliotek/Finnmárkku
 fylkkagirjerádjju
 Scene Finnmark administrasjon/
 Lávdi Finnmarku hálldahus
 Varangermusikere/Várjattmusihkárat

VARDØ/VÁRGGÁT

Tannklinikk/Bátnedivššohat
 Vardø videregående skole/
 Várggáid joatkkaskuvla